

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

ISSN 1581-9027

zelena dežela

št. 182 / februar 2024

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

» JANEZ
PIRC

direktor

Februar je že po tradiciji namenjen pripravam za oddajo zbirnih vlog, tako imenovanih vlog za subvencije. Letos se bomo drugič soočili z intervencijami iz novega programskega obdobja. Že lani smo opozarjali na nekatere pomanjkljivosti pri načrtovanju in izvedbi. Pokazalo se je namreč, da so bile nekatere intervencije sprejete oziroma pogoji in izvedba načrtovani s premalo strokovne presoje ter usklajenosti. To sedaj povzroča tistim kmetom, ki so se odločili vstopiti vanje, nemalo težav, saj je predlagano znižanje višine plačil v prihodnje in omejujejo se novi vstopi, kar upravičeno povzroča nezadovoljstvo.

A temu bi se lahko izognili. Zbornica je namreč že pred sprejemom strateškega načrta in konkretnih intervencij poslala številne pripombe in argumente, ki niso bili v celoti upoštevani. Tako pomemben dokument, kot je Strateški načrt SKP za pet let, se je velikokrat usklajeval s prekratki roki, brez možnosti strokovnega tehtanja in priprave primernih ter strokovnih rešitev. Še posebej je to pomembno pri podrobnostih izvedbe oziroma zahtevah posameznih intervencij ali podintervencij. Te uredbe so se lani sprejemale tik pred ali med potekom kampanje. Zgodba se tako ponavlja, posledice tega pa sedaj trpijo tako kmetje kot tudi naše strokovne službe, ki so na terenu.

Nezadovoljstvo med kmeti po vsej Evropi in tudi pri nas narašča. Razlogov lahko naštejemo veliko, težave se razlikujejo od regije do regije in od kmetije do kmetije. Težave bo sicer morala rešiti politika, mi pa zahtevam kmetov dajemo strokovno podlago in jo bomo tudi v prihodnje. Vloga in namen strokovnih služb v okviru zbornice ni kazati svoje moči ali nezadovoljstva na ulici, temveč z utemeljenimi in strokovnimi argumenti prepričati vlado in zakonodajalce, da popravijo in sprejmejo takšne ukrepe – predpise, ki bodo koristili kmetom. Je pa vsako opozarjanje na težave na terenu, ki je argumentirano in strokovno podprto, dobrodošlo pri iskanju rešitev.

Prav korist kmetov in kmetijstva nasploh je namreč temeljno poslanstvo zbornice, ki ga opravljamo in ga nameravamo opravljati tudi v prihodnje. Pri tem kmetje lahko računate na strokovno pomoč in svetovanje strokovnih služb v zborničnem sistemu, ki so tako ali drugače dnevno v stiku z vami. Z vašo pomočjo in sodelovanjem bo naše delo uspešno in posledično v korist kmeta!

VSEBINA

POGOVOR	Prvi v Evropi smo javno opozorili na težave kmetov	6
V SREDIŠČU	Biovarnostni ukrepi za zaščito reje	8
	Gradnja vodnih zadrževalnikov	13
	Ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja	14
ZASTOPANJE	Zagotovljena vdovska pokojnina	16
	Proti omejevanju uporabe lesne biomase	17
	Intervencije Strateškega načrta SKP 2023–2027	18
	Ekipa za inovacijsko posredništvo je vzpostavljena	19
	Prek zbornice do certifikata PEFC	20
SVETOVANJE	Sistem za identifikacijo in registracijo goveda ter drobnice	21
	Slovenski trg traktorjev 2023	22
	Ali je ekološko kmetovanje zame	23
	LIFE OrnamentallAS	24
	Senena ekskurzija po avstrijski Štajerski	25
	Priprave na Dobrote slovenskih kmetij v polnem teku	26
PROMOCIJA	Podeželje v mestu 2024 – vabimo k sodelovanju	
	Staroselska konoplja pod svobodnim soncem	27
	Biotehniški poklici-izobraževanje za prihodnost	28

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Promocija sadja za obdobje 2024–2026

Sektor sadja je 1. januarja 2024 vstopil v že tretje programsko obdobje 2024–2026, v okviru katerega bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju s slovenskimi pridelovalci in predelovalci sadja izvajalo različne promocijske aktivnosti, namenjene splošni promociji slovenskega sadja in promociji sadja ter izdelkov iz sadja z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«.

V skladu z Zakonom o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Ur. l. RS, št. 26/11 in 57/12) vstop v novo programsko obdobje pomeni, da bodo pridelovalci in predelovalci v obdobju od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2026 nadaljevali s plačevanjem prispevka za promocijo. Na podlagi odločitve sektorskega odbora za sadje se prispevek plačuje za vse sadne vrste, in sicer za pridelovalce v višini 20 evrov na hektar intenzivnega sadovnjaka ter za predelovalce v višini 1,5 evra na tono v Sloveniji pridelanega in predelanega sadja. K tako zbranim sredstvom bo država zagotovila še najmanj 40 odstotkov iz proračuna.

Pridelovalci bodo od Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja enkrat letno prejeli odločbo o odmeri prispevka za pridelavo sadja v intenzivnih sadovnjakih. Prispevek za pridelavo se plača za prejšnje koledarsko leto (za leto 2024 se bodo odločbe izdale v letu 2025).

Predelovalci v Sloveniji pridelanega sadja pa bodo morali sami obračunati prispevek (preko aplikacije EZPP) in ga plačati skladno z navodili. Pred začetkom plačevanja se sami opredelijo, ali bodo prispevek plačevali mesečno ali letno. Mesečno pomeni, da plačujejo do 20. dne v mesecu za prejšnji mesec, letno pa, da plačujejo enkrat letno najkasneje do 31. januarja za preteklo leto.

Podrobna navodila za plačilo prispevka za zavezance iz sektorja sadja in vsa zakonodaja za programsko obdobje 2024–2026 je objavljena na spletni strani »Naša super hrana« na povezavi: <https://www.nasasuperhrana.si/za-pridelovalce/zakonodaja-dokumenti-obrazci-promocija/>.

Peter Boršič, MKGP

Novosti za prašičerejce

V Uradnem listu je bil 2. februarja objavljen novi Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev. Uporabljati se prične 1. maja 2024. Izvajalci dejavnosti, ki imajo registriran obrat in evidentirano rejo prašičev, bodo v prvi polovici aprila na dom prejeli obvestilo in dostopno kodo do aplikacije Volos. Podroben opis sistema bo ob koncu marca objavljen na spletnih straneh Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Med novostmi so obvezna označitev prašičev po starosti devetih mesecev, poročanje o vseh spremembah v staležu, vključno z rojstvi in pogini, poročanje po kategorijah, dvojniki ušesne znamke, elektronski spremni list in uvedba mobilne aplikacije. Sistem je prilagojen elektronskemu poslovanju, kar omogoča ukinitve obveznosti vodenja registra prašičev na obratu in poenostavlja priglasišanje dogodkov. Hkrati bo sistem omogočal tudi papirni način dela ter način dela v primeru tehnoloških težav. Nova ureditev prinaša tudi poenostavljeno poročanje za nekomercialne obrate, kar bo olajšalo izpolnjevanje obveznosti za manjše rejce.

Posodabljanje aplikacije za register kmetijskih gospodarstev

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) obvešča vse uporabnike, da aplikacija za vodenje registra kmetijskih gospodarstev (RKG) ne bo delovala predvidoma od 20. februarja do 25. marca.

V tem času na upravnih enotah ne bo mogoče spreminjati podatkov v RKG. Na MKGP bodo takrat izvedli vsakoletno posodobitev podatkov z informacijami, pridobljenimi od Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP), z novimi podatki evidence dejanske rabe ter s podatki drugih uradnih evidenc.

Nosilci kmetijskih gospodarstev bodo lahko od ponovnega odprtja dalje z vnosom identifikacijske številke kmetijskega gospodarstva (KMG-MID) na javnem pregledovalniku grafičnih podatkov MKGP-RKG oziroma z veljavnim spletnim certifikatom v eRKG preverjali stanje GERK-ov (grafičnih enot rabe kmetijskega gospodarstva) in stanje morebitnih napak v RKG. Dostopni bodo tudi vsi grafični kontrolni sloji za leto 2024. O spremembah, nastalih ob posodobitvi podatkov, nosilci ne bodo posebej obveščeni po pošti.

Nekateri pomembnejši dogodki

Kdaj?	Kaj?
Od 24. 2. do 3. 3.	SIA – kmetijski sejem in mehanizacija, Pariz, Francija
Od 8. do 10. 3.	28. Gregorjev sejem, Novo mesto
13. in 14. 3.	49. tradicionalni letni posvet zadružnikov, Portorož
16. in 17. 3.	Apislovenija – 47. dnevi čebelarstva, Celje
Od 22. 3. do 24. 3.	Kmetijsko-obrtni sejem Komenda, Komenda
23. 3.	Podeželje v mestu – Velika noč na podeželju, Pogačarjev trg, Ljubljana
Od 5. do 7. 4.	Sejem Lov in ribolov, Gornja Radgona
Od 17. do 19. 4.	Megra – Sejem gradbeništva, učinkovite rabe energije, komunale, Gornja Radgona

Zbral: Ma. P.

Nekateri pomembni roki

Do kdaj?	Kaj?
Od 29. 3. do 8. 7.	Vnos zbirnih vlog za ukrepe SKP
28. 2.	1. javni razpis za intervencijo podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti iz SN 2023–2027
29. 3.	1. javni razpis za podukrep 4.4: Podpora za neproizvodne naložbe, povezane z doseganjem kmetijsko-okoljskih-podnebnih ciljev
22. 4.	Javni razpis za podukrep podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz PRP 2014–2020 za leto 2024
31. 7.	Šest čebelarških razpisov: za obnovo čebelnjakov; nakup čebelarške opreme; sofinanciranje zdravil za eko čebelarstvo; izdelavo satnic; sofinanciranje sadik medovitih rastlin ter vzdrževanje čebelnjakov in družin za prenos znanja
Do objave zaprtja	6. javni razpis za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014–2020
Do porabe sredstev	3. javni razpis za operacijo Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020

Aktivnosti in dogodki

Pregled dogajanj in novosti ter dejavnosti zbornice

Naporno leto za kmetijstvo in podeželje

Vodstvo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je skupaj s sodelavci novinarski konferenci povzelo glavne aktivnosti dela zbornice v letu 2023. Predsednik KGZS **Roman Žveglič** se je zahvalil vsem kmeticam in kmetom, ki pridelujejo hrano ter skrbijo za to, da je zemlja obdelana. »Bilo je leto številnih nadlog in ga ne želimo ponoviti. Katastrofalne poplave so bile velika preizkušnja in res hvala vsem kmetom, ki so priskočili na pomoč s svojimi delovnimi stroji in tudi zagotovili nadomestno krmo. Leto 2023 je bilo prvo leto novega programskega obdobja in je tako za kmete kot kmetijske svetovalce pomenilo zahtevno strokovno delo z veliko odgovornostjo,« je povedal in še dodal, da je bilo veliko doseženega tudi na zakonodajnem področju. Obenem je izrazil željo, da Vlada RS spozna pridelavo hrane kot državotvorno in strateško dejanje ter pride kmetom naproti, kar je posebno pomembno v času, ko se po svetu odvijajo vojne in obstaja nevarnost odvisnosti le od lokalne pridelave. Direktor KGZS **Janez Pirc** je, med drugim, predstavil uspešno ključni program dela javne službe kmetijskega svetovanja. V roku je bilo oddanih 54.730 zbirnih vlog, kar 98,5 odstotka jih je bilo pripravljenih s pomočjo kmetijskih svetovalcev KGZS, in dodal še, da je število zbirnih vlog v letu 2023 za 1.092 manjše kot v letu 2022. V letu 2023 je bilo izvedenih več kot 1300 različnih pravnih svetovanj, s katerimi so reševali težave glede ukrepov kmetijske politike ter pri civilnopravnih, stvarnopravnih in obligacijsko-pravnih zadevah. V svoji predstavitvi se je dotaknil tudi izrednega odstrela volkov na lokaciji Brkini, Pokljuka, Nanos in Javorniki. Zbornica je v letu 2023 z različnimi aktivnostmi utrjevala zavedanje pomena kmetijstva ter stanovskega povezovanja. Tudi aktivna medijska prisotnost KGZS je vplivala na oblikovanje in ohranjanje ugleda ter učinkovito komunikacijo med kmetijskimi partnerji in drugimi ključnimi deležniki. S tem delom bo nadaljevala tudi v letu 2024.

V primeru kmetije Možgan je pravna država zmagala

Predsednik KGZS Roman Žveglič je pozdravil odločitev Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, da se odvzeto govedo vrne lastniku: »Zadovoljni smo z ugotovitvami pristojnih organov, da ni bilo pogojev za odvzem živali, in pričakujemo, da se bodo živali vrnile lastniku v dobrem rejnem stanju.« Sicer pa je KGZS, kot je še poudaril Žveglič, vseskozi opozarjala na to, da je bil ukrep odvzema živali pretiran in nezakonit.

»Strinjamo se, da za odvzete živali na kmetiji ni bilo povsem dobro poskrbljeno in da v redkih primerih prihaja do nepravilnosti, a na splošno kmetje za svoje živali dobro skrbimo. V Sloveniji imamo več kot pol milijona govedi, a je bilo zaradi nepravilnosti odvzetih le 166,« je še opozoril Žveglič in dodal, da so na kmetiji Možgan upoštevali nasvete Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS ter odpravili nepravilnosti. Lastnik kmetije se je tudi zahvalil KGZS za takojšnje pomoč pri tem primeru, tako za nudenje pravne pomoči kot tudi za svetovanje pri odpravi nepravilnosti.

»Čeprav se je ta primer po mnogih zapletih le končal srečno za lastnika živali, kar je dokaz, da pravna država pri nas le deluje, pa vzbuja to slab občutek in strah pri kmetih, da se lahko kaj takega zgodi tudi njim. Zato na KGZS pričakujemo, da bo Ustavno sodišče prepoznalo neustavnost uredbe o kvalificiranih prijaviteljih v noveli Zakona o zaščiti živali,« je zaključil Žveglič.

Sporočilo s sejma Agritech: za dialog z več posluha in razuma

Na sejmu Agritech v Celju je v začetku februarja sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Na odprtju sejma je bil prisoten tudi direktor KGZS Janez Pirc, ki je spomnil na težave slovenskih kmetov in nevzdržne razmere za kmetovanje zaradi omejevalne evropske politike. »Moramo nadaljevati dialog na strokovni ravni in izhodiščih, ki smo jih predstavili na lanskem protestu. Obljuba ministrice je, da se pogajanja nadaljujejo, a upamo, da z več posluha na drugi strani in pa razuma na evropskem parketu,« je še dodal Pirc.

Sicer pa je zbornica na sejmu predstavila svoje delovanje, svetovala obiskovalcem glede gradnje na živinorejskih kmetijah, kako mladi kmetje lahko pridejo do sredstev za investicije in ostale naložbe iz Strateškega načrta 2023–2027 ter kako se pravilno lotiti vrtnarjenja.

V soboto je zbornica skupaj z Zvezo lastnikov gozdov Slovenije tudi soorganizirala dobro obiskano okroglo mizo o težavah, ki jih imajo kmetje zaradi omejitev z gospodarjenjem z gozdovi v zasebni lasti. Na njej so sodelujoči opozorili na nekaj tudi ustavno spornih rešitev v sedanjih uredbah, ki preprečujejo rabo gozda njihovim lastnikom. Skupna ugotovitev je bila, da je edina prava pot spoštovanje prava, a je za to potreben tudi posluš s strani pristojnih organov. Predsednik KGZS Roman Žveglič je pri tem obljubil vso pomoč tistim lastnikom, ki bodo želeli izterjati svoj prav, tudi prek morebitne ustavne presoje trenutno veljavnih uredb.

Nova vinska kraljica Slovenije je Sanja Ferjančič

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Roman Žveglič in predsednik uprave Pomurskega sejma Janez Erjavec sta sredi januarja v družbi pokroviteljev in visokih gostov okronala 27. Vinsko kraljico Slovenije

Slavnostni govornik pri kronanju je bil Roman Žveglič, predsednik KGZS, ki je letos tudi generalna pokroviteljica projekta. Opozoril je na vlogo zbornice za povezovanje deležnikov v kmetijstvu in vinogradništvu, še posebej v luči aktualnih mednarodnih in podnebnih razmer: »V zadnjem desetletju samo trikrat ni bilo pozebe, skoraj vsako leto pa imamo točo. V takih razmerah je izjemno težko gospodariti, težko je od svojega dela stati in obstati. Kaj se šele razvijati.« Dejal je, da se Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije zave-

da pomena promocije vina in vinogradništva, zato tudi podpira aktivnosti, ki k temu pripomorejo. Zahvalil se je 26. vinski kraljici, pa tudi vsem predhodnim za predano delo. Novi kraljici pa je zaželel, da bo z vsem glasom in stasom uspešno zastopala slovenske vinogradnike in vinarje.

Priporočena sortna lista za krompir v letu 2024

»Tudi v letu 2024 smo v okviru javne službe v poljedelstvu v sodelovanju s strokovno skupino za poljedelstvo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije pripravili priporočeno sortno listo krompirja za leto 2024,« pravi dr. Peter Dolničar s Kmetijskega inštituta Slovenije.

Namen našega dela je pomagati pridelovalcem krompirja pri odločanju za nakup najprimernejše sorte krompirja, ki je kar najbolj prilagojena na naše rastne razmere in zahtevam potrošnikov. V letošnji sortni listi je kar šest novih sort, ki so končale preskušanje ter ponovno sorta ARROW, ki je letos na voljo v večji količini.

Pogoj za uvrstitev sort na priporočeno sortno listo je triletno preskušanje v sortnih preskusih Javne službe v poljedelstvu v Sloveniji, izjemoma, če sorta res izstopa po posameznih lastnostih, sta dovolj dve leti preskušanja.

Več o priporočenih sortnih listah krompirja najdete na naši spletni strani med Novicami.

40 dni brez alkohola

Akcija »40 dni brez alkohola« je znamenje solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi nasilja, nesreč in bolezni. Poteka od 14. februarja do 30. marca 2024. V tem času nas nagovarja geslo »Vir veselja in po-

vezanosti«. Letošnja ambasadorka akcije je pevka Monika Avsenik. Organizirajo jo Slovenska Karitas, Agencija za varnost prometa in drugi, Strojni krožki Slovenije pa smo k letošnji akciji povabljeni kot gostujoča organizacija. Člane strojnih krožkov in tudi druge, ki so dejavni v kmetijstvu in gozdarstvu, spodbujamo, da se aktivno pridružijo akciji in preživijo štirideset dni brez alkohola ter sebi in drugim pokažejo in dokažejo, da stereotip »pri delu je treba nekaj spiti« ne velja in da alkohol ne gre skupaj ne z vožnjo vozil in drugih strojev in ne s harmonijo ter razumevanjem v družini. Težavam z alkoholom namenjamo pozornost tudi v koledarju »Varno in zdravo 2024«, in sicer sta temu posvečena meseca april in november.

Marjan Dolensšek, KGZS – Zavod Ljubljana

Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga

V imenu kmetov Mežiške doline, ki so nas prizadele poplave, se iskreno od srca zahvaljujemo vsem, ki so darovali bale, da smo priskrbljeni s krmo za živino. Prav tako se zahvaljujemo mladim kmetom in vsem obrtnikom s težko mehanizacijo za pomoč pri odstranjevanju mulja in ostalega materiala s kmetijskih površin. Zahvala gre tudi kmetijski svetovalni službi na Prevaljah, gasilcem iz Mežiške doline in njihovim prijateljem iz drugih gasilskih društev, civilni zaščiti, slovenski vojski, vojski iz Bosne in Hercegovine, Koroški kmetijsko gozdarski zadrugi, Deželni Banki Slovenije in vsem ostalim prostovoljcem, ki ste nam pomagali in stali ob strani v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se še županji in županom občin v Mežiški dolini za neizmerno vztrajnost in požrtvovalnost.

Govedorejsko društvo Prevalje

**Bodite obveščeni o delu KGZS
in novostih na naši spletni
strani!**

Prijavite se na e-novice:

www.kgzs.si/prijava-enovice

Prvi v Evropi smo javno opozorili na težave kmetov

O nezadovoljstvu kmetov v Evropi in Sloveniji, nadaljevanju pogajanj z vlado, delu zbornice in načrtih za letos smo vprašali Romana Žvegliča, predsednika Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Kmetijske nevladne organizacije ste lani organizirale protest pred državnim zborom. Kaj je bil takrat razlog za protest in ali so sedaj razmere drugačne?

Kmetijske nevladne organizacije smo lani organizirale velik protest zaradi nedomišljenih ukrepov tako evropske kot tudi slovenske kmetijske politike. Lanski protest je bil pomemben zato, ker smo se vse kmetijske organizacije poenotile in nastopile složno pod sloganom Dovolj je. Ne smemo pa pozabiti tudi tega, da smo bili prvi v Evropi, ki smo tako glasno izrazili svoje nestrinjanje tako z domačimi kot evropskimi pogoji za kmetovanje.

Glede stanja kmetijstva v primerjavi z lanskim je razlika ta, da smo lani takoj zatem začeli s pogajanjmi z vlado oziroma ministrstvom. Eden pomembnejših dosežkov lanskim pogajanj je umik omejitve kmetovanja zaradi zaostri-

tev naravovarstvenih zahtev na območjih Nature 2000, ki jih prinašata predlog uredbe o programu upravljanja območij Nature 2000 in novi strateški načrt skupne kmetijske politike. Dosegli smo, da je predlog obveznega režima umaknjen, kar pomeni, da bodo kmetje na območjih Natura 2000 lahko pridelovali, sejali, kosili in ekološko kmetovali kot doslej.

Kmetijske organizacije smo prav tako dosegle vključitev izjeme od zimske pokritosti tal pri DKOP 6 za krompir in nekatere vrste zelenjadnic. Sladkorna pesa in hmelj v to izjemo še nista vključena, vendar pripravljamo strokovne podlage za izjeme in bomo v nadaljevanju pogajanj vztrajali pri njihovem izvzetju.

Pri razpisu za mlade prevzemnike kmetij smo na podlagi zahtev povečali zgornjo mejo s 165.000 na 330.000 evrov standardnega prihodka in znižali mejo za gorske ter hribovske kmetije.

Med drugimi dosežki naj omenim še posamezne spremembe intervencij strateškega načrta, kot na primer pri intervencijah KOPOP in uporabi komposta ter digestata, spremembe pogojev upravičenosti za beljakovinske podpore in drugo.

Kmetijske organizacije smo bile s skupnim nastopom pri sprejemu novega strateškega načrta uspešne z zahtevo po več kot 300 milijonov sredstev, ki so bili dodani v strateški načrt.

V Evropi je sedaj val protestov kmetov. So njihovi razlogi za nezadovoljstvo drugačni od naših?

Pravzaprav so njihovi razlogi za nezadovoljstvo podobni našim, to pa je omejevanje kmetovanja pod določenimi režimi, zmanjševanje intenzivnosti kmetovanja, vse večje birokratske zahteve. Se pa ti razlogi od države do države malce razlikujejo. No, skupno jim je tudi to, da Evropska unija vse bolj pritiska na kmete, medtem ko hkrati dovoljuje uvoz pridelkov iz tretjih držav, ki so pridelani pod drugačnimi, milejšimi standardi, kar pomeni neloyalno konkurenco za evropske kmete.

Val nezadovoljstva se širi tudi po Sloveniji. Nekateri očitajo zbornici preveliko pasivnost.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije podpira vse upravičene zahteve kmetov, saj razumemo njihovo nezadovoljstvo in tudi neučakanost oziroma očitke, da se stvari v pozitivno smer odvijajo prepočasi. A spomnimo se, da so nas sredi pogajanj lani presekal avgustovske poplave in logično je bilo, da smo dali prednost reševanju katastrofalnih razmer. Kmetje so se takrat hitro in učinkovito odzvali, predvsem pri odstranjevanju posledic ujme in preskrbi s krmo. Ponovno se zahvaljujem vsem kmetom, ki so sodelovali pri tem.

Ko smo ponovno zagnali pogajanja, se je zgodil še odpočitek ministrice in nato trimesečna praznina v čakanju na novega prvega moža oziroma ženo slovenskega kmetijstva. Sedaj so pogajanja ponovno v polnem teku.

In če se vrnem na val nezadovoljstva po Sloveniji. Mi smo s kmeti, ki se samoiniciativno zbirajo in izražajo svoje nezadovoljstvo, v dnevnikih stikih, saj jim pomagamo, da imajo njihove zahteve tudi strokovno in argumentirano podlago. Menim, da bodo naše zahteve in pogajanja uspešna,

Foto: Žare Modlić

Na zadnjih pogajanjih med kmetijskimi nevladnimi organizacijami in vlado, ki so bila 15. februarja, je bilo sklenjeno, da:

- se vprašanja glede OMD zaključijo do junija in da se pri obdavčitvah ne upoštevajo plačila za medgeneracijsko sodelovanje,
- ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) pripravi predlog spremembe strateškega načrta pri preoračevanju z razširitvijo nabora rastlin,
- se ponovno odpre Zakon o vodah in preveri širino varovalnih pasov,
- se pripravi časovnico za primer takojšnjega odstrela zveri, ki bo omogočala odvzem v nekaj dneh,
- se do konca junija zaključi preverba določanja bonitetnih točk na terenu in vnese ustrezne popravke.

če bodo naše zahteve enotne in uresničljive.

In kakšni so prvi vtisi po nadaljevanju pogajanj z novo ministrico?

Prvi vtisi so optimistični in pričakujemo, da bodo dogovori, ki jih bomo dosegli, tudi uresničeni. Vsekakor pa pričakujemo, da bo ministrica s svojo ekipo slišala in razumela naše predloge, predvsem pa, da bo imela v vladi dovolj zavезnikov, da obljubljeno tudi uresniči.

Nedolgo tega je veliko prahu v javnosti sprožil primer odvzema živali s kmetije Možgan, še malo prej pa sprejem Zakona o zaščiti živali.

Naj spomnim, da smo bili s kmetijo Možgan v stiku od samega začetka in jim takoj nudili strokovno pomoč. Že takrat smo opozorili, da je odvzem živali pretiran, nezakonit in neke vrste aktivističen poseg. Kasneje se je z odločbo in vračilom živali to potrdilo. Vmes so na kmetiji s pomočjo javne službe kmetijskega svetovanja odpravili pomanjkljivosti in uredili razmere za živali.

In čeprav se je v tem primeru na koncu srečno končalo za lastnika živali, pa težava, to je Zakon o zaščiti živali, še vedno ostaja. Zakon smo s pomočjo državnega sveta dali tudi v ustavno presojo, a ustavno sodišče ni ustavilo izvajanja zakona, temveč je le obljubilo, da bo zadevo prednostno obravnavalo. Je pa dana pobuda za ustavnost dala misliti tudi vla-

di, ki je tudi sama ugotovila, da bodo nekatera določila zakona na terenu zelo težko izvedljiva. Vseeno pa pozivam kmete, naj bodo pozorni pri morebitnih obiskih tujih oseb na kmetiji, saj še nihče nima licence za kvalificiranega prijavitelja. Če opazite karkoli sumljivega, prijavite to na policijo in tudi nam, da se bomo lahko primerno odzvali.

Kako bi ocenili delo zbornice v letu 2023?

Tako kot je bilo lansko leto zahtevno in neprijazno za

kmete, so vse te težave vplivale tudi na delo zbornice, saj smo bili vedno vpeti v reševanje nastalih težav. Vplivali smo na spremembe Zakona o odpravi posledic poplav in na Zakon o obnovi. Hkrati moram spomniti, da je imela javna služba kmetijskega svetovanja zelo zahtevno nalogo pripraviti se na tako imenovano »subvencijsko kampanjo«, saj je bilo lani prvo leto novega programskega obdobja. Priprave na nove ukrepe oziroma intervencije so od kmetijskih svetovalcev zahtevale veliko napo-

služba z nekaterimi izboljšavami ostala še naprej pod okriljem zbornice.

Kaj zbornico čaka v letu 2024?

Poleg vseh nalog in del, ki jih bomo opravljali v okviru svojega poslanstva, nas čakajo še volitve v zbornične organe. Vsaka štiri leta imajo člani zbornice možnost na demokratski način prek volitev vplivati na sestavo organov in posredno tudi na program ter delo zbornice. Letos bodo vo-

rov, da so lahko kmetom pravočasno in ustrezno svetovali pri vlaganju zbirnih vlog. Zato se vsem svetovalkam in svetovalcem ter drugim zaposlenim v zborničnem sistemu iskreno zahvaljujem za njihovo požrtvovalnost, trud in uspešno opravljeno delo.

Bojim pa se, da tudi letos njihovo delo ne bo nič lažje, saj ponovno zamujajo uredbe in ustrezni akti, ki posegajo v načine kmetovanja. Glede na to, da se je javna služba kmetijskega svetovanja doslej izkazala in uspešno opravljala poslanstvo, pričakujem, da bo ta

litve konec septembra ali v začetku oktobra in čeprav se zdi, da je do takrat še daleč, so priprave na to že stekle. Že zdaj pozivam naše člane, da se teh volitev udeležijo in med kandidati izberejo tiste, ki bodo kot člani zborničnih organov prinesli kmetijstvu napredek in razvoj. In ne pozabite, da imate pravico biti tudi izvoljeni, torej lahko tudi sami kandidirate. Volitve so priložnost, da se sliši in upošteva tudi vaš glas!

» ROBERT PEKLJAJ, KGZS
Foto: Vid Ponikvar

Biovarnostni ukrepi za zaščito reje

Vsak prašičerejec je ogrožen in pri varovanju lastne reje ter slovenske prašičereje so vsi enako pomembni.

Sum in potrditev bolezni (afriške prašičje kuge) sproži kopico ukrepov, prepovedi in pomora živali. Tega si nihče, ki spoštuje slovensko kmetijstvo, ki ceni slovenske izdelke iz prašičjega mesa, ki se zaveda, da je samooskrba ključ do neodvisnosti in prehranske varnosti države, res ne želi.

Pri preprečevanju bolezni in zaščiti lastne reje so vsi rejci pomembni ne glede na vrsto reje, tehnologijo in kategorije živali, ki jih redijo. Ko zaščitite lastno rejo in ste dosledni pri

ravnanje dobro in ni tveganja. Če ugotovite, da je treba nekaj stvari urediti oziroma spremeniti način dela in postopke, da je vaša reja ta trenutek v nevarnosti in s tem ogrožate tudi vse ostale slovenske rejce, stopite do prvega svetovalca, da bosta skupaj uredila biovarnost oziroma dobro prakso.

Poti okužbe (v pomoč za obvladovanje preprečevanja okužb):

- premiki okuženih živali (domačih in divjih),
- okužena obuvala, oblačila,

- rampe, tržnice, ceste, parkirišča (med transportom),
- preko drugih živali: psi, mačke, lisice, ki prenesejo okužbo s tacami ali na krznu, pri čemer same ne zbolijo,
- prek stika z obolelimi živalmi sosednje kmetije – če ni upoštevana minimalna biovarnostna razdalja med dvema obratoma,
- prek okuženih divjih prašičev,
- vnos mesa in mesnih izdelkov, narejenih iz okuženih prašičev, prek mednarodnega transporta (zračni promet/po morju) iz okuženih regij (mednarodno trgovanje, krmljenje s

- pomijami),
- okužena prevozna sredstva, prikolice, tovornjaki, krma in uradne osebe – tudi veterinarji,
- okužena krma, če izhajajo pridelki z območja, kjer so okuženi divji prašiči,
- ugrizi okuženih klopotov – velika nevarnost za reje z izpusti/pašo, ki se nahajajo blizu gozda,
- prek pomij – uporaba pomij je zakonsko prepovedana,
- ne kupujte mesa iz kombijev, kjer ni jasnega izvora mesa.

Edini način, s katerim lahko omejimo in preprečimo širjenje bolezni, je dosledno izvajanje biovarnostnih ukrepov in zaščite reje.

In ne pozabimo: ko je enkrat zaprt krog (skladno z odločbo ali sklepom), bodo v jutranji konici morali po protokolu skozi samo en izhod vsi: zaposleni v drugem kraju, dostave, pošte, odvozi vsega in dostave vsega – v tem krogu se popolnoma spremeni običajno življenje, ne samo prašičerejecem. Tega si nihče ne želi!

» STROKOVNA SKUPINA
ZA PRAŠIČEREJO JSKS

izvajanju biovarnosti (preprečevanje okužb in zaščita lastne reje), pomembno prispevate k slovenski prašičereji.

Tudi če imate samo dve živali, se seznanite z vsemi možnimi potmi okužbe in si za lastno vedenje izpolnite oba vprašalnika, ki sta pred vami. Tako boste sami ocenili svojo rejo – ali je zaščita živali pred boleznimi kakovostna, na dovolj visoki ravni, ali je vaše

roke vseh oseb, ki so imeli stik z okuženimi živalmi pri krmljenju ali preiskovanju,

- vsa oprema, ki jo uporabljamo pri okuženih živalih ali v njihovi bližini,
- katerokoli prevožno sredstvo, ki je vstopilo ali zapustilo prostore, še posebej, če so tam živali sumljive,
- s trupel okuženih živali,
- s kateragakoli prostora, kjer so se nahajale okužene živali: pašniki, nakladalne

Posebno nevarne so navzkrižne okužbe: krmljenje s pomijami, ki vsebujejo ostanke okužene svinjine (človek ne zboli, prašiči, tako domači kot divji, pa zbolijo; tudi če krmite le živila rastlinskega izvora, a so se dotikala okuženega suhomesnatega izdelka, domači prašič zbolijo!), izvor okužene krvi, neposredni stik z ljudmi, vozili, letali, opremo, krmo, neposreden ugriz klopa (v zaprtih rejah manj verjetnosti) ali stik z okuženim divjim prašičem. Prav tako so nevarni ostanki okuženih sendvičev, ki jih požrejo divje živali in prenesejo bolezen do domačih živali.

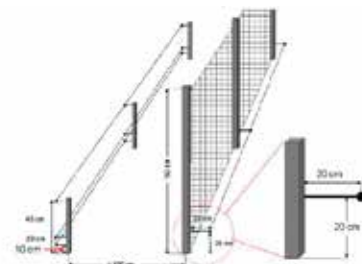

SAMOOČENA BIOVARNOSTI – KONTROLNI SEZNAM ZA PRAŠIČEREJCE

Za ohranjanje zdravja živali je potrebno vsakodnevno izvajanje zunanjih in notranjih biovarnostnih ukrepov. V spodnjih tabelah označite odgovore, ki držijo za vaše kmetijsko gospodarstvo (KMG). Z izpolnitvijo boste opravili hitro samooceno biovarnosti. Več pritrilnih trditev pomeni manjšo stopnjo tveganja za vnos in prenos bolezni na kmetiji.

Omejitev vstopa v vaš obrat lahko zaščiti vaše prašiče

DA	NE	Zaščita vaše reje
		Ali so ljudje, ki vstopajo v objekte za rejo živali obveščeni o ukrepih biovarnosti?
		Ali imate določene vstopne/izstopne točke na vaše KMG?
		Ali lahko omejite vstop na vaše KMG?
		Ali imate ograjene objekte za rejo živali/KMG?
		Ali imate na vstopu na KMG razkuževalno bariero?
		Ali so na vstopnih točkah postavljeni znaki z informacijami o biovarnosti?
		Ali imate parkirišča za vozila oddaljena od objektov z rejo živali?
		Ali beležite premike živali, vozil, opreme, ljudi...?

Dobra rejska praksa v kombinaciji z dobro biovarnostjo pomeni zdravo rejo.

DA	NE	Spremljanje zdravja in bolezni živali
		Ali na KMG vodite dnevnik veterinarskih posegov?
		Ali imajo živali dostop do čistega in suhega prostora za počitek?
		Ali tisti, ki delajo z živalmi v reji, upoštevajo dobre prakse ravnanja z živalmi?
		Ali tisti, ki delajo z živalmi pogosto pregledujejo živali glede znakov bolezni?
		Ali imate ločen prostor za izolacijo bolnih živali?
		Ali upoštevate vrstni red opravih v reji (od najmlajših do najstarejših živali, nazadnje bolne živali)?
		Ali v primeru suma na bolezen ali pogina obvestite pristojno veterinarsko službo in/ali opravite sekcijo?

DA	NE	Premiki živali/semje
		Ali beležite vse premike živali in so vpisani v Register prašičev na KMG?
		Ali kupujete živali samo v rejah s podobnim ali višjim standardom biovarnosti?
		Ali kupujete seme iz osemenjevalnih središč?
		Ali vodite dnevnik pripustov in osemenitev na KMG?
		Ali imate kupljene živali v izolaciji (karanteni) vsaj 21 dni, preden jih vključite v čredo?
		Ali imate izdelan načrt za nujne primere za oskrbo vaših živali v primeru naravne nesreče ali drugega dogodka, ki bi lahko zaustavil gibanje živali in zalog?

DA	NE	Odstranjevanje kadavrov
		Ali poznate možnosti za odstranjevanje kadavrov na vašem območju?
		Ali imate urejen dostop za vozila za odvoz kadavrov izven dvorišča vašega KMG?
		Ali kadavre pred odvozom odlagate na način, ki preprečuje stik z divjimi živalmi, glodavci in drugimi živalmi?

DA	NE	Krma in voda
		Ali zagotavljate živalim neoporečno krmo in vodo?
		Ali upoštevate prepoved krmljenja pomij?
		Ali je neoporečna voda ves dan na voljo vsem živalim?
		Ali imate načrt za oskrbo živine z vodo, če le ta postane oporečna?
		Ali krmo kupujete samo od registriranih obratov?
		Ali se žita in krmne mešanice skladiščijo, mešajo in krmijo na način, ki zmanjšuje kontaminacijo?
		Ali skladiščne prostore redno čistite?
		Ali krmilnike in območja okoli njih redno čistite in odstranjujete ostanke?

DA	NE	Glodavci in druge živali
		Ali imate na KMG osebo ali podjetje, ki izvaja dezinfekcijo, dezinskcijo in deratizacijo (DDD)?
		Ali vodite evidenco o DDD?
		Ali imate na odprtinah objektov nameščene zaščitne mreže?
		Ali poskrbite za reden odvoz smeti?
		Ali je hišnim ljubljencem onemogočen dostop v objekte za rejo/skladišča?

Bolezni se lahko širijo tudi preko vozil, strojev in opreme. Čiščenje in razkuževanje je ključni del biovarnosti, saj zmanjša ali uniči patogene mikroorganizme, ki lahko širijo bolezen v vaši reji.

DA	NE	Vozila in oprema
		Ali lahko omejite/preprečite vstop vozil, strojev in opreme na vaše KMG?
		Ali je oprema v skupni rabi očiščena in razkužena pred vstopom na vaše KMG?
		Ali lahko najete stroje/opremo pred uporabo »izolirate« zunaj območja vašega KMG za 72 ur?

DA	NE	Upravljanje z gnojem (živalskimi izločki)
		Ali iz objektov za živali redno odstranjujete živalske izločke?
		Ali so živalski izločki odstranjeni in skladiščeni na način, da je preprečen stik z živalmi?

DA	NE	Čiščenje in razkuževanje
		Ali temeljito očistite kotce (odstranite vidni gnoj, umazanijo, nastilj) in operete vse predmete pred nanosom razkužila?
		Ali se razkužila uporabljajo v skladu z deklaracijo (shranjevanje, mešanje, koncentracija, zaščitna oprema, izpiranje itd.)?
		Ali vedno pustite, da raztopina za razkuževanje deluje minimalno predpisan čas?
		Ali med postopki čiščenja in razkuževanja upoštevate varnostne ukrepe (npr. izogibanje odtekanju, nošenje varnostne opreme)?

Gnoj je dober za tla, lahko pa vsebuje tudi patogene mikroorganizme, ki povzročajo bolezni.

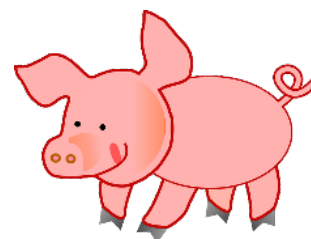
DA	NE	Osebe (družinski člani, zaposleni, obiskovalci)
		Ali omejujete stike ljudi z vašimi živalmi?
		Ali vodite seznam obiskovalcev in ali ste seznanjeni z njihovimi zadnjimi stiki z živalmi?
		Ali ljudem, ki prihajajo iz tujine, omejujete vstop v vašo rejo?
		Ali priskrbite/zahtevate zaščitno opremo za ljudi, ki vstopajo v objekte za rejo živali?
		Ali nudite rokavice ali postajo za umivanje rok s tekočo vodo, milom in brisačami za vodnike živali?

Vsa literatura je na voljo pri avtoricah tehnološkega lista.

V okviru strokovne skupine za prašičerejo pripravile: mag. Darja Prevalnik, Anja Mežan in dr. Tina Trebušak

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

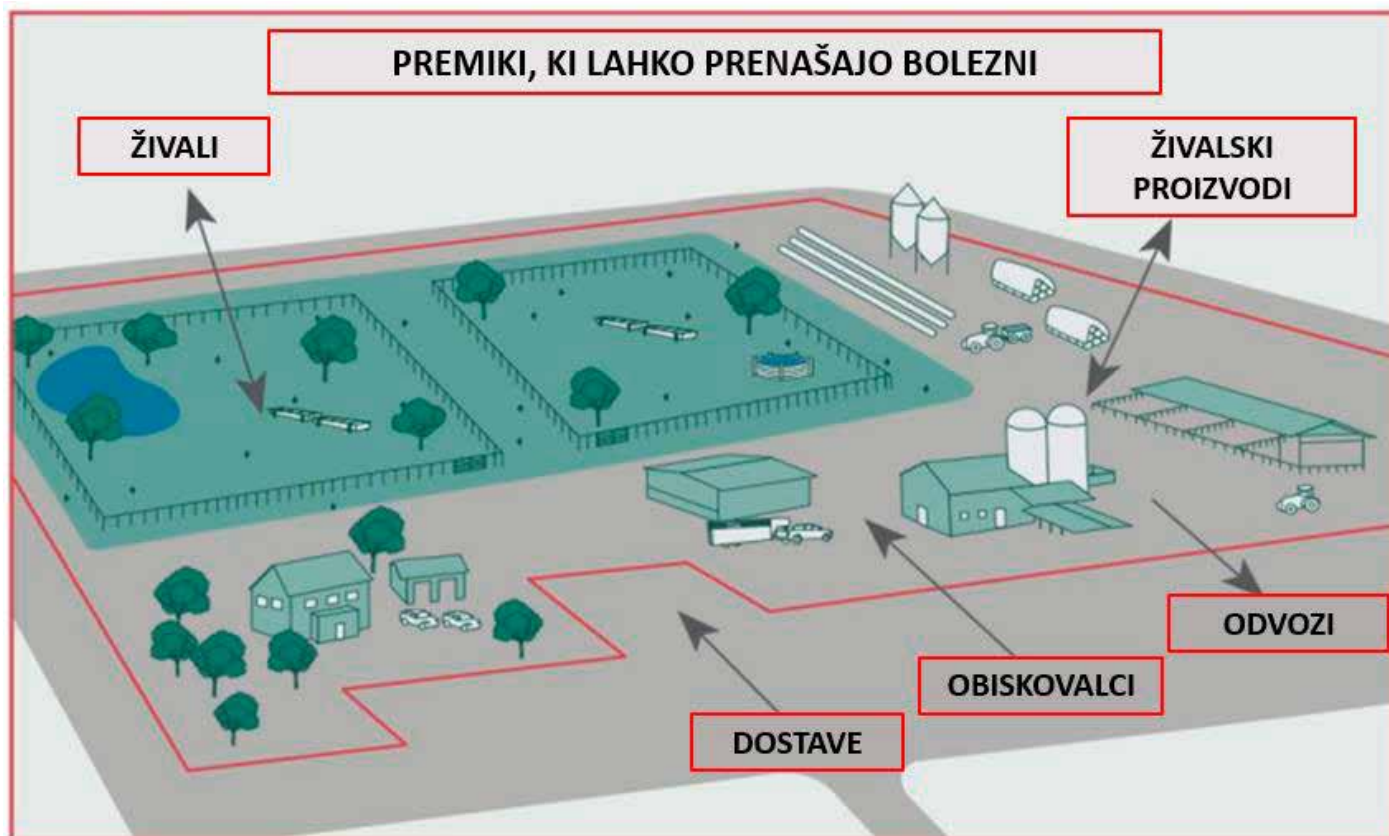

BIOVARNOST in TVEGANJA PRI PREMIIH

Vsi premiki, ki potekajo na kmetiji lahko v rejo prinesejo bolezen. Prepoznavanje tveganj vam jih lahko pomaga zmanjšati oziroma preprečiti. V spodnji tabeli označite polje, ki najbolje opisuje pogostost pojava posameznega gibanja. Več premikov pomeni tudi večjo stopnjo tveganja in večjo možnost prenosa boleznih v rejo.

	PREMIKI	stopnja tveganja				VISOKA
		NIZKA	LETNO	MESEČNO	TEDENSKO	
		NIKOLI	LETNO	MESEČNO	TEDENSKO	DNEVNO
Živali in živalski produkti	Prihodi živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Odhodi živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Nakup semena	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvoz poginulih živali	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvoz gnoja, nastilja, komposta	☐	☐	☐	☐	☐
Transport	Krma, voda	☐	☐	☐	☐	☐
	Oprema, material in orodje	☐	☐	☐	☐	☐
	Nastilj (slama...)	☐	☐	☐	☐	☐
	Gorivo	☐	☐	☐	☐	☐
	Prevozna sredstva, tovornjaki za živino, prikolice	☐	☐	☐	☐	☐
	Pošta, storitve dostave paketov	☐	☐	☐	☐	☐
Osebe	Ki so v stiku z živalmi	☐	☐	☐	☐	☐
	Ki niso v stiku z živalmi	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo	Divje živali, glodavci, ptice in hišni ljubljenci	☐	☐	☐	☐	☐
	Odvozi smeti	☐	☐	☐	☐	☐
	Vzdrževanje zemljišč	☐	☐	☐	☐	☐
	Obiskovalci	☐	☐	☐	☐	☐

Povzeto in prirejeno po: <https://www.cfsph.iastate.edu/Assets/step1-movement-risks-biosecurity.pdf>

Povzeto in prirejeno po: <https://www.cfsph.iastate.edu/Assets/step1-movement-risks-biosecurity.pdf>

Skrbno izvajanje biovarnosti na vseh področjih je zelo pomembno za kmetijo

Potrebno je upoštevati tudi, da pri prenosu bolezni niso vse poti prenosa enako pomembne. Razvrščanje prenosa bolezni glede na pomembnost je zelo zapleten proces. Prenos bolezni je posledica velikih razlik med povzročitelji okužb in preživetjem okuženih živali. Vemo, da vsi ukrepi biovarnosti na kmetiji ne bodo enako prispevali k preprečevanju različnih nalezljivih bolezni pri živalih.

Neposreden stik med živalmi velja za najpomembnejšo pot prenosa bolezni. Dejavnik je tudi patogenost (smrtnost) s katero patogeni mikroorganizmi okužijo populacijo po določeni poti.

Verjetnost tveganja okužbe je mogoče izračunati po formuli:

$$P=1-(1-p)^n$$

P = skupno tveganje
p = tveganje prenosa bolezni,
n = število dogodkov.

Ob predpostavki, da ima določena pot prenosa možnost učinkovitega prenosa samo 1 možnost na 1.000 (0,001 %) in če vemo, da se ta pot pojavi 50 krat na leto (tedenska aktivnost), je možnost prenosa bolezni pri koncu leta 4,88 % ($P=1-((1-0,001)50)=4,88\%$). Zato se je potrebno zavedati, da lahko vsaka pot tveganja prenosa bolezni pri kateri je možnost prenosa bolezni od 1 do 50 (2 %) in se pojavi le dva krat na leto zelo pomembna saj je verjetnost tveganja okužbe kar 3,96 % ($P=1-((1-0,02)2)=3,96\%$).

Vsa literatura je na voljo pri avtoricah tehnološkega lista.

V okviru strokovne skupine za prašičerejo pripravile: mag. Darja Prevalnik, Anja Mežan in dr. Tina Trebušak

Gradnja vodnih zadrževalnikov

Po poplavah v avgustu 2023 so se močno povečale aktivnosti v zvezi z gradnjo vodnih zadrževalnikov na različnih območjih Slovenije.

Potekajo sestanki in predstavitve, številni naši člani in lastniki kmetijskih zemljišč pa nas opozarjajo tudi na to, da so že prejeli v podpis pogodbe za pridobitev zemljišča za izvedbo gradnje zadrževalnika, kjer se navaja tudi možnost razlastitve zemljišč.

Glede na to, da bo predvidena gradnja v veliki meri posegla na lastniška zemljišča in objekte ter močno prizadela tudi kmete – lastnike zemljišč, ki kmetujejo na teh območjih, se je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) intenzivno vključevala v vse razprave in aktivnosti, povezane z gradnjo vodnih zadrževalnikov. KGZS je večkrat predstavila svoje predloge rešitev in ves čas opozarjala na nujnost temeljite presoje različnih možnih rešitev, vplivov in posledic gradnje zadrževalnikov na kmetijstvo ter zahtevala vključevanje kmetov in lastnikov zemljišč v postopke. Žal do tovrstnega sodelovanja, kjer bi pretehtali možne rešitve in razrešili odprta vprašanja, ni prišlo, zato kmetje niso naklonjeni gradnji zadrževalnikov. Le-ti prinašajo kmetijstvu številne težave, ki jih bo težko rešiti, če v iskanje rešitev ne bodo vključen kmetje in kmetijska stroka.

Nujno sodelovanje vseh deležnikov

V številnih dopisih in pozivih, ki jih je KGZS kot zaščitnica kmetijstva in zastopnica interesov kmetov naslavljala na pristojne institucije in na katere nismo prejeli nobenega odgovora (zadnji dopis z dne 3. januarja 2024), smo opozorili na nujnost sodelovanja vseh deležnikov in predhodnega reševanja naslednjih zahtev:

1. Celovita presoja vplivov na okolje, zdravje ljudi in živali.
2. Analiza negativnih vplivov na tla in pridelke, saj bodo pridelki po poplavah neuporabni, prizadete površ-

ne degradirane, škodo pa bo treba oceniti in sanirati:

- Nujen je načrt monitoringa za zemljišča in pridelke, vključno z izvajalcem in plačnikom monitoringa.
 - Treba je oceniti negativen vpliv na prodajo pridelkov in sklepanje dolgoročnih pogodb. Zaradi vpliva zadržanih vod kmetijski pridelki tudi ne bodo dobili certifikatov (integrirana pridelava, ekološka pridelava, izbrana kakovost idr.) za prodajo, kar bo pomenilo posledično odpoved pogodb.
3. Analiza stanja na posameznem kmetijskem gospodarstvu (KMG) pred izgradnjo zadrževalnikov (nepremičninski in ekonomski status) in po izgradnji ter prikaz vseh možnih posledic za KMG. Analiza mora vključevati osnovne podatke o vsakem KMG, ki ima zemljišča na območju zadrževalnika:
 - osnovni podatki kmetije,
 - kmetijska zemljišča v uporabi (lastna in najem),
 - odstotek zemljišč kmetije izven zadrževalnika in odstotek zemljišč kmetije znotraj zadrževalnika,
 - zgradbe,
 - kmetijska mehanizacija in strojna oprema,
 - stalež živali,
 - trajni nasadi, njive z zelenjavo in poljščinami,
 - namakalni sistemi,
 - vrednost tržne proizvodnje vključno s porabo v gospodinjstvu in izračun BDV pred izgradnjo zadrževalnika,
 - delovna sila,
 4. Priprava individualnih sanacijskih oziroma poslovnih načrtov za prestrukturiranje KMG:
 - a) terminski načrt in predračunska vrednost naložb,
 - b) viri financiranja (javni z dinamično financiranja):
 - stanje zadolženosti kmetijskega gospodarstva,
 - vir za vračilo kreditov kmetijskega gospodarstva (izključno javni vir),
 - c) finančna analiza:
 - vrednost proizvodnje in izračun bruto dodane vrednosti po prestrukturiranju kmetijskih gospodarstev,
 - bilanca stanja po zaključeni naložbi,
 - bilanca uspeha,
 - d) dinamične ocene:
 - finančni tok,
 - ekonomski tok in dinamične ocene uspešnosti naložbe,
 - metoda vračila morebitnih investicijskih vlaganj KMG,
 - interna stopnja donosnosti,
 - e) kritična tveganja,
 - f) finančni podatki.
 5. Ovrednotenje vpliva statusa »poplavno območje« na cenilno vrednost kmetijskih zemljišč, nepremičnin in premičnih kmetije v primeru menjave, prodaje ali hipoteke za najem kredita.
 6. Pogodbena zaveza investitorja za plačilo odškodnin

zaradi zmanjšanja vrednosti nepremičnin in pridelkov ter drugih nadomestil, ki bodo izhajali iz ostalih škod zaradi predvidenih posegov.

7. Priprava zakonskih podlag: sprejem zakona o zagotavljanju sredstev državnega proračuna za nadomeščanje izpada dohodka in za poplačilo oškodovancev v obliki rente ali drugih načinov poplačila škod.

8. Določitev upravljavca oziroma vzdrževalca sistema zadrževalnikov ter postopkov sanacije po odtoku zadrževalnih voda. Določen mora biti način odstranjevanja mulja, izvajalec čiščenja, plačnik čiščenja, časovnica čiščenja in mesto odlaganje mulja.

» DR. DUŠICA MAJER, KGZS

Ob nadaljnjem ignoriranju naših pobud in zahtev lahko pričakujete veliko nezadovoljstvo kmetov, ki ga bodo izrazili s protesti in državljansko nepokorščino.

Ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja

Konec leta 2023 so ukinili prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

Namesto njega se s 1. januarjem 2024 uvaja obvezni zdravstveni prispevek (OZP). V nadaljevanju predstavljamo novosti, ki jih uvedba OZP prinaša za kmečke zavarovance in še nekatere druge kategorije.

V osnovi OZP predstavlja tisti del plačila, ki so ga posamezniki do sedaj po večini plačevali kot prispevek za dopolnilno zdravstveno zavarovanje. V primeru socialno ogroženih, vojnih veteranov, vojnih invalidov, žrtev vojnega nasilja in zapornikov ter pripornikov je ta del obveznosti odpadel na proračun. Kdor ni imel katerega od prej naštetih statusov oziroma ni imel sklenjene pogodbe za prostovoljno

dopolnilno zdravstveno zavarovanje, je v primeru potrebe strošek zdravstvenih storitev, zdravil in medicinskih pripomočkov vsakokrat doplačal sam. Za slednje uvedba OZP predstavlja nov, dodaten mesečni prispevek, ki ga do sedaj niso plačevali.

Kdo in kako bo moral plačati OZP

Zavezanci za plačilo OZP bodo med drugim vsi kmečki zavarovanci, in sicer tako tisti, ki so obvezno vključeni v sistem socialnih zavarovanj (zavarovalne podlage 051 in 052), kot tudi prostovoljno vključeni (007/064,065). Poleg teh pa tudi tisti, ki so zgolj zdravstveno zavarovani (053, 054). Poleg

kmečkih zavarovancev je izmed vseh kategorij smiselno izpostaviti tudi upokojeince in zakonce, ki so sicer zavarovani kot družinski člani. Vsi navedeni bodo sami dolžni plačati OZP. Za prej omenjene osebe (socialno ogroženi, vojni veterani ...), ki že do sedaj niso plačevale premije prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, je zavezanec za plačilo OZP Republika Slovenija oziroma proračun.

Kmečkim zavarovancem bo OZP obračunan v okviru

obračuna prispevkov za socialna zavarovanja (OPSVK). Pri tem pa je potrebno izpostaviti tiste, ki so zgolj zdravstveno zavarovani. Ti namreč niso zavezani k mesečnim OPSVK, pač pa jim prispevke od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč ugotovi davčni organ z odločbo, s katero izračuna akontacijo dohodnine od katastrskega dohodka in jo izda do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto. Za slednje se zgolj za potrebe OZP uvaja OPSVK. Hkrati lahko

Mesečni prispevek za OZP bo od vključno januarja 2024 do vključno februarja 2025 znašal 35 evrov. Kasneje se bo enkrat letno usklajeval z rastjo povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji v preteklem letu.

KR PAN[®]
zanesljivo močnejši

PRIHODNOST JE
**zanesljivo
močnejša.**

NOVA GENERACIJA
GOZDARSKIH VITLOV

11 NOVIH PATENTIRANIH
TEHNIČNIH REŠITEV

zagotavlja izjemno delovno učinkovitost

SKENIRAJ ME

054 (to so tisti, ki so zgolj zdravstveno zavarovani), in sicer zgolj za plačilo prispevka OZP.

Zadržanje pravic nerednim plačnikom prispevka

Posebej opozarjamo na možnost zadržanja pravic, ki velja tudi za kmečke zavarovance in druge samostojne zavezanke ter po njih zavarovane družinske člane –zakonce ali starše. V primeru dolga iz naslova prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje se namreč pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja zadržijo. V skupni dolg

se po novem všteva tudi OZP. Do zadržanja pravic pride, ko dolg preseže določen limit (trenutno to pomeni, ko dolg preseže znesek 161,91 evra, pri čemer dodajamo, da se bo za mesec marec 2024 znesek limita spremenil). V primeru zadržanja imajo zavarovanci na račun obveznega zdravstvenega zavarovanja zgolj pravico do nujnega zdravljenja. Ostale storitve, ki presegajo nujno zdravljenje, si morajo neredni plačniki zagotoviti z lastnimi sredstvi, ki pa jih ZZZS povrne, ko poravnajo svoje obveznosti do ZZZS.

» URŠKA AHLIN GANZITI, KGZS

pričakujejo, da bodo od Finančne uprave RS (FURS) po pošti mesečno prejeli predizpolnjen univerzalni plačilni nalog (UPN) za plačilo OZP.

V zvezi s kmečkimi zavarovanci je potrebno izpostaviti tudi, da jih bo FURS bremenil za OZP tudi v času, ko bodo del meseca ali cel mesec prejeli nadomestilo ali drug dohodek iz naslova obveznih socialnih zavarovanj (na primer v času koriščenja nadomestila za starševsko varstvo ipd.).

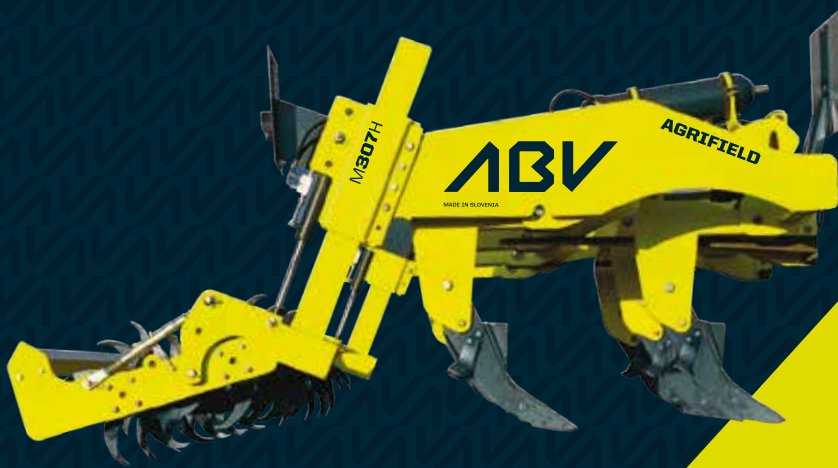
Družinskim članom – zakoncem bo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) posredoval UPN. Zavezanci za plačilo OZP bodo družinski člani – zakonci sami. Prispevek bo možno plačati z elektronskim računom, kar posameznik uredi pri svoji spletni banki, ali s SEPA direktno obremenitvijo (obrazec za tovrstno bremenitev je dostopen na spletni strani ZZZS). Če ne izberejo nobenega od navedenih načinov plačevanja, bodo od ZZZS po pošti prejeli UPN.

Upokojevcem bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije OZP avtomatično odtegnil od njihove pokojnine. UPN se zato zanje ne bodo izdajali.

Obveznega zdravstvenega prispevka ni mogoče odpisati, odložiti ali plačati po obrokih. OZP se bo tako kot vsi ostali prispevki plačeval za preteklo obdobje, zato lahko prvi UPN za prispevek za januar 2024 pričakujete v februarju 2024. Navedeno pomeni, da se bo kmečkim zavarovancem, zavarovanim po zavarovalnih podlagah 051, 052 064 ali 065, znesek prispevka za zdravstveno zavarovanje v OPSVK za januar povišal za znesek OZP. Tisti izmed njih, ki prejema UPN, bodo le-tega prejeli v februarju, sicer pa bodo o novi višini zneska obveščeni preko SMS sporočila. Mesečne položnice pa od februarja dalje lahko pričakujejo zavarovani po zavarovalnih podlagah 053,

ABV PODRAHLJAČI AGRIFIELD

KAKOVOSTNI MATERIALI
VRHUNSKA IZDELAVA
LASTEN RAZVOJ

ABV

Jekleni objekti
za kmetijstvo,
skladiščenje in
proizvodnjo

ABV inženiring d.o.o.

Sela pri Dobu 3

1296 Šentvid pri Stični

+386 (0)1 780 50 23

+386 (0)51 686 968

abv@abv.si

www.abv.si

Zagotovljena vdovska pokojnina

S 1. januarjem 2024 je začela veljati novela Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2N).

Zagotovljena vdovska pokojnina je nova pravica, do katere so upravičeni vdove ali vdovci, ki uveljavljajo ali so že uveljavili pravico do pokojnine in obenem izpolnjujejo tako pogoje za pridobitev pravice do vdovske pokojnine kot tudi pravico do svoje starostne, predčasne ali invalidske pokojnine. Izjema so tisti, ki so bili sami ali njihovi zakonci pretežni del zavarovalne dobe zavarovani za ožji obseg. Zakonodajalec je namreč iz tega upravičenja izločil vdove oziroma vdovce, če je bila oziroma še bo njim ali njihovim zakoncem pokojnina odmerjena na podlagi upoštevanja ožjega obsega zavarovanja.

Višina zagotovljene vdovske pokojnine

Zagotovljena vdovska pokojnina vdovam oziroma vdovcem

pripada v višini seštevka njihove starostne, predčasne ali invalidske pokojnine ter osnove za odmero vdovske pokojnine, a največ do višine zagotovljene pokojnine. Slednja od 1. januarja 2024 znaša 744,15 evra. Nova višina zagotovljene vdovske pokojnine bo upravičencem pripadala od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge, vendar le, če bodo do 31. decembra 2024 oddali vlogo na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Način uveljavljanja

Vloga se odda na obrazcu »Zahteva za izplačilo zagotovljene vdovske pokojnine po ZPIZ-2N«. Ta je v fizični obliki dostopen na naslovu <https://www.zpiz.si/content2019/obrazci-arhiv>. Možna je tudi oddaja vloge preko spleta. V slednjem prime-

ru je istoimenski obrazec s šifro 10323-7-1-J dostopen na naslovu <https://www.zpiz.si/portal/EPEZPP050000/>.

Vloga se torej lahko vloži direktno na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije oziroma po pošti v fizični obliki ali preko spleta, in sicer najkasneje do konca letošnjega leta, do 31. decembra 2024. Pri tem je pomembno izpostaviti, da naj jo upravičenci vložijo čim prej, saj bo zagotovljena vdovska pokojnina pripadala od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve.

Zahtevo za izplačilo zagotovljene vdovske pokojnine lahko vložijo:

- vdove ali vdovci, ki so že uživalci vdovske pokojnine ali dela vdovske pokojnine in na dan uveljavitve novele izpolnjujejo tudi pogoje za pridobitev pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine;
- vdove ali vdovci, ki so že uživalci starostne, predčasne ali invalidske pokojnine in na dan uveljavitve novele izpolnjujejo tudi pogoje za pridobitev pravice do vdovske pokojnine;
- vdove ali vdovci, ki jim je

bila pred letom 2012 na podlagi Zakona o varstvenem dodatku, ki je veljal do 31. decembra 2011, vdovska pokojnina zagotovljena najmanj v višini mejnega zneska skladno z navedenim zakonom.

Druge novosti

Novela ZPIZ-2N predstavlja tudi odziv na potrebe delovnih invalidov, saj uvaja prilagoditev, ki naj bi izboljšala njihov socialni položaj. Prinaša namreč pomembno spremembo za delovne invalide s pravico do dela s krajšim delovnim časom, to je za uživalce delne invalidske pokojnine ali delnega nadomestila. Po novem bodo delovni invalidi, ki bodo od 1. januarja 2024 dalje uveljavljali pravico do pokojnine ali nove pravice iz invalidskega zavarovanja, imeli spremenjeno osnovo za ugotavljanje pokojninske osnove. Osnove za čas, ko so delali s krajšim delovnim časom, ki ustreza njihovi preostali delovni zmožnosti, se bodo preračunale na povprečni znesek, ki ustreza osnovi za polni delovni čas.

» URŠKA AHLIN GANZITI,
KGZS

 Celjski sejem

15.–17. MAREC 2024

Marčni sejmi

Festival kave Slovenija, Altermed & Flora,
Dnevi lovstva, Dnevi športnega strelstva,
ApiSlovenija (16.-17.3.)

Novosti so tudi pri plačilu prispevkov na podlagi dohodka iz drugega pravnega razmerja in osnovi za plačilo prispevkov za podaljšano zavarovanje.

Proti omejevanju uporabe lesne biomase

KGZS se nikakor ne strinja s prepovedjo vgradnje novih peči na biomaso v strnjenih naseljih.

V zakonodajni proceduri je Energetski zakon (EVA 2023-2570-0065). Predlog zakona omejuje oziroma v določenih primerih celo prepoveduje uporabo lesne biomase. Predlog navaja, da imajo kot primarni vir ogrevanja na območju strnjene naselja drugi obnovljivi in nizkoogljivi viri energije prednost pred lesno biomaso, v strnjenih naseljih pa celo prepoveduje vgradnjo kotlov na trda goriva. Kaj so strnjena naselja, še ni opredeljeno, zato tudi ni jasno, kje naj bi prepoved veljala.

Taka prepoved uporabe lesne biomase bi mnogim povzročila bistveno večje stroške ogrevanja. Prodaja lesa kot energenta pomeni za kmetije pomemben vir prihodkov. Posledica bi bila tudi energetska revščina, saj si mnogi ne bi mogli privoščiti drugačnega ogrevanja. Če ne bo dovoljena vgradnja novih kotlov na trda goriva, se bo podaljševal čas uporabe starih, kar bo ohranjalo raven izpustov, ki bi jih lahko znižali, če bi vgradili sodobnejše kurilne naprave na trda goriva.

KGZS predlaga, da se iz predloga zakona črta vsakršno omejevanje uporabe lesne biomase.

Pridobitev služnosti s priposestvom

V trenutno veljavnem energetskem zakonu obstaja pravica izvajalca gospodarske javne službe do priposestvanja. Z vidika ustavne pravice do varstva lastninske pravice in pravice, da je lastnik v primeru omejitve in odvzema lastnine zaradi javne koristi upravičen do odškodnine, KGZS predlaga dopolnitev predloga zakona tako, da bo zagotavljal ustrezne odškodnine lastnikom v primeru omejitve lastninske pravice zaradi javne koristi. Zakonski predlog naj tudi za primere priposestvanja služnosti v javno

korist ali sklenitev pogodbenega služnostnega razmerja vključi dolžnost plačila odškodnine na podlagi predhodnega izračuna ustreznega strokovnjaka.

Razlastitev in omejitev lastninske pravice

Predlog predvideva pravico investitorja, da v primeru neuspešnega predloga za sklenitev odkupnega pogodbenega razmerja predlaga postopek razlastitve. KGZS ocenjuje, da ni potrebe, da se razmerja urejajo zgolj z odkupom ali razlastitvijo. Glede na to, da ima npr. sončna elektrarna omejeno življenjsko dobo, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije predlaga sprva sklenitev dolgoročnega zakupnega razmerja z ustrezno mesečno oziroma letno rento. Na ta način se ne bi izgubljalo kmetijskih površin, ampak bi se jih samo začasno izvzelo iz kmetijske rabe (čas življenjske dobe sončne elektrarne), kasneje pa bi lastnik z njimi zopet samostojno

upravljal in lahko in morebiti tudi prideloval hrano. KGZS predlaga, da se sprva predvidi sklenitev dolgoročnega zakupnega razmerja in šele v pri-

meru, da vzpostavitev zakupnega razmerja ne uspe, odkup ali razlastitev.

» MAG. GAŠPER CERAR, KGZS

CREINA

**CISTERNE ZA
GNOJENJE Z NIZKIMI
IZPUSTI**

CELOVITA REŠITEV ZA MANJŠE IN GORSKE KMETIJE

DEPONATOR GNOJEVKE S KROŽNO BRANO ZA POLJEDELCE

Več informacij na:

 051 360 097

 info@creina.si

 www.creina.si

Intervencije Strateškega načrta SKP 2023–2027

Novo programsko obdobje, ki se je na področju ukrepov skupne kmetijske politike (SKP) začelo v preteklem letu, je prineslo mnogo novosti.

Hitro smo spoznali in se privadili na enostavne intervencije, druge, malo bolj specifične, pa od nosilcev kmetijskih gospodarstev zahtevajo boljše poznavanje tako vsebine intervencije kot tudi izvajanje večjega števila pogojev, kar pa praviloma prinaša tudi višja plačila. Tudi leto 2024 pri posameznih intervencijah prinaša določene novosti, zato je prav, da ste z njimi čim bolj seznanjeni še pred oddajo zbirne vloge za leto 2024. Za lažje izvajanje intervencij pa je prav, da spoznate tudi namen posamezne intervencije, iz katerega izhajajo zahteve in pogoji, ki jih boste morali izvajati, če boste želeli prejeti plačila.

Katere intervencije so na izbiro

V letu 2024 se boste z oddajo zahtevkov na zbirnih vlogah odločali za vključitev v sledeče intervencije:

Neposredna plačila:

- osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost,
- dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost,
- vezana dohodkovna podpora za rejo drobnice,
- vezana dohodkovna podpora za rejo govedu,

- vezana dohodkovna podpora za krave dojilje,
- vezana dohodkovna podpora za mleko v gorskih območjih,
- vezana dohodkovna podpora za beljakovinske rastline,
- sheme za podnebje, okolje in dobrobit živali (SOPO) (11 podintervencij),
- dopolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete.

Oddaja zbirnih vlog z zahtevki za leto 2024 bo potekala od 29. marca do 8. julija 2024. Izjema je vlaganje zahtevkov za podintervencijo dobrobit živali – drobnica, kjer mora biti oddaja zahtevka izvedena najpozneje do 3. maja 2024.

Intervencije v okviru razvoja podeželja:

- plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD),
- kmetijsko-okoljska-podnebna plačila – Podnebne spremembe (KOPOP_PS),
- kmetijsko-okoljska-podnebna plačila – Naravni viri (KOPOP_NV),
- kmetijsko-okoljska-podnebna plačila – Biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK),
- dobrobit živali (DŽ),
- ekološko kmetovanje (EK),
- ekološko čebelarjenje (EKČ),
- lokalne pasme in sorte (LOPS),
- biotično varstvo rastlin (BVR),
- habitatni tipi in vrste na območjih NATURA 2000 (HTV).

Informativna usposabljanja

Za seznanitev z novimi intervencijami, pogoji in plačili bo Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) pri KGZS na območju cele Slovenije organizirala številna informativna usposabljanja. Večina usposabljanj bo potekala v živo, nekaj pa jih bo potekalo tudi prek spleta. Ker je vsebina intervencij zelo obsežna, se bodo usposabljanja glede na vsebino med seboj razlikovala. Na nekaterih usposabljanjih bo izvedena splošna predstavitev

vseh intervencij, na drugih pa se bo izvedla podrobna predstavitev le izbranih intervencij. Seznam usposabljanj je objavljen na spletni strani KGZS v rubriki »Vse o zbirnih vlogah«, do njega pa lahko neposredno dostopate tudi preko povezave: <https://www.kgz.si/zbirne-vloge/usposabljanja>.

Seznam bomo v naslednjih tednih še dopolnjevali z dodatnimi usposabljanji, zato vas

Predpogoj za elektronsko izpolnitev in oddajo zbirne vloge so urejeni podatki v registru kmetijskih gospodarstev (RKG) vsaj en dan pred oddajo zbirne vloge. Pri tem upoštevajte, da bo aplikacija za urejanje podatkov v RKG zaradi letne uskladitve podatkov zaprta predvidoma od 20. februarja do 25. marca 2024, kar pomeni, da v tem času na upravnih enotah ne boste mogli urejati podatkov o GERK-ih in kmetijskem gospodarstvu.

vabimo, da večkrat pogledate na seznam in izberete vam najustreznejše termine, lokacije in teme.

Pravila pogojenosti

Na usposabljanjih bo poseben poudarek dan tudi pravilom pogojenosti (bivša navzkrižna skladnost). Vsebinsko je pogojenost zahtevnejša od navzkrižne skladnosti, saj je

večina standardov postala strožja, nekaj standardov pa je z letom 2023 novih. Zaradi dokaj strogega sankcioniranja neizpolnjevanja standardov predlagamo, da se tudi s tem zelo dobro seznanite in pri kmetovanju izpolnjujete zahtevane pogoje.

Vse informacije na enem mestu

Na spletni strani KGZS (www.kgz.si) boste na sredini naslovne strani našli povezavo do rubrike »Vse o zbirnih vlogah«, kjer bodo dostopni vsi dokumenti, povezave, zakonodaja, članki, predstavitev, obvestila, navodila, evidence ..., ki vam bodo v pomoč pri seznanitvi z novimi intervencijami, vlaganju zahtevkov na zbirni vlogi ter izvajanju predpisanih pogojev. Zato vas vabimo, da spletno stran večkrat odprete in si ogledate vam zanimive vsebine.

Osebo svetovanje pri kmetijskih svetovalcih

Pričakujemo, da se bo tudi v letu 2024 veliko vlagateljev obrnilo na kmetijske svetovalce s prošnjo za informacije o vlaganju zahtevkov in izvajanju »novih« intervencij.

Predlagamo, da si znanje o intervencijah najprej osvežite/pridobite na organiziranih usposabljanjih, za pojasnjevanje podrobnosti in nejasnosti pa so vam kot vedno na razpolago tudi osebna svetovanja pri kmetijskih svetovalcih, zaposlenih v JSKS pri KGZS.

» DR. JERNEJ DEMŠAR, KGZS

Ekipa za inovacijsko posredništvo je vzpostavljena

Slovenski sistem prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu (AKIS) je bogatejši za mrežo enajstih inovacijskih posrednikov, ki delujejo v okviru osmih kmetijsko-gozdarskih zavodov širom Slovenije.

Njihova glavna naloga je prenos znanja in inovacij v kmetijsko prakso ter medsebojno povezovanje različnih akterjev razvoja kmetijstva in podeželja. Na njih se lahko obrnete, ko imate problem v praksi in bi ga radi rešili s pomočjo stroke ali pa morda že razmišljate o prijavi na razpis EIP.

Vzpostavitev sistema za prenos znanja in inovacij po meri kmetov

Sodelovanje med slovenskimi kmetijskimi šolami, fakultetami za kmetijstvo in raziskovalnimi inštituti ter ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano traja že več desetletji in je dobro vzpostavljeno, vendar bi moral biti prenos znanja v prakso hitrejši.

Pomembnost dobro delujočega sistema prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu je prepoznala tudi EU kmetijska politika in zato spodbuja države članice, da je to ena od prioriteta njihovih strateških načrtov za razvoj kmetijstva in podeželja. Zato tudi slovenski strateški načrt močno poudarja prenos znanja in inovacij za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda v kmetijstvu ter za ta namen namenja 33,26 milijona evrov (oziroma 6,65 milijona evrov letno), kar je skoraj dvakrat več kot v prejšnjem programskem obdobju 2014–2020. Poudarek bo na projektih Evropskega inovacijskega partnerstva (EIP), konzorcijih inštitucij znanja in dvigu vlaganj v kakovostno svetovanje ter usposabljanje.

Vloga JSKS v sistemu prenosa znanja in inovacij v slovenskem kmetijstvu

Kmetijski svetovalci smo v Sloveniji najpomembnejši

akter v sistemu prenosa znanja in inovacij od raziskovalnih ustanov na kmete in se za to čutimo tudi odgovorni. Zavedamo se namreč, da sta znanje in dobro sodelovanje med vsemi deležniki v kmetijstvu pot do inovacij in s tem razvoja uspešnega kmetijstva.

Za uspešno implementacijo kmetijske politike na področju izvajanja AKIS-a in inovacij je nujno potrebno vzpostaviti sistem inovacijskega posredništva, katerega glavna naloga je vzpostaviti vez med kmetom, ki bo identificiral problem v praksi in raziskovalno inštitucijo, ko bo ta problem skušala rešiti. To je namreč edini način za pripravo kvalitetnih projektov EIP, ki rešujejo konkretne probleme kmetij.

Zato je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v programu dela javne službe kmetijskega svetovanja kmetijskim svetovalcem v letu 2023 dodelilo novo, prioriteto nalogo »Izvajanje inovacijskega posredništva«.

Seznam inovacijskih posrednikov

Špela Drnovšek, Valentina Šajn	KGZS, Zavod Ljubljana, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana	spela.drnovsek@lj.kgzs.si valentina.sajn@lj.kgzs.si T: 01 513 07 16
Tomaž Cör	KGZS, Zavod Kranj, Iva Slavca 1, 4000 Kranj	tomaz.cor@kr.kgzs.si T: 04 280 46 16
Felicita Domiter	KGZS, Zavod Ptuj, Ormoška c. 28, 2250 Ptuj	felicita.domiter@kgz-ptuj.si T: 02 749 36 39
Simon Seči	KGZS, Zavod Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota	simon.seci@kgzs-ms.si T: 02 539 14 42
Boštjan Kristan	KGZS, Zavod Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor	bostjan.kristan@kmetijski-zavod.si T: 02 228 49 54
Mira Kambič Štukelj	KGZS, Zavod Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto	mira.kambic-stukelj@kgzs-zavodnm.si T: 07 373 05 74
Nina Sečko	KGZS, Zavod Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje	nina.secko@ce.kgzs.si T: 03 490 75 86
Darja Zadnik	KGZS, Zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica	darja.zadnik@go.kgzs.si T: 05 726 58 17
Barbara Trunkelj	KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana	barbara.trunkelj@kgzs.si T: 01 513 66 64

Vloga in naloge inovacijskih posrednikov

Naštejmo deset zapovedi, ki se jih morajo držati inovacijski posredniki pri opravljanju svojega dela:

1. Posredniška funkcija: povezovanje in mreženje akterjev (kmetov, podjetij, znanstvenikov) okoli inovativne ideje od spodaj navzgor.
2. Osebno svetovanje projektnemu timu pri pripravi vloge na razpis EIP (evropskega inovativnega partnerstva) ter koordinacija in vodenje projektov kot posrednik med partnerji.
3. Osebno svetovanje kme-

rešitev problemov kmetov in povezovanje partnerjev.

6. Informiranje deležnikov AKIS širše javnosti o razpisih EIP.
7. Organiziranje dogodka inovativni mladi kmet ali inovativna mlada kmetica.
8. Širjenje rezultatov inovacij na strokovnih dogodkih s področja kmetijstva in razvoja podeželja.
9. Sodelovanje z EIP Vem točko na ministrstvu, Mrežo za razvoj podeželja ter drugimi akterji razvoja podeželja.
10. Lastno izobraževanje. Izvajanje inovacijskega po-

Vsi, ki smo vključeni v slovenski sistem Akisa, bi morali glede na vlogo, ki jo imamo v sistemu, že danes narediti vse, kar je v naših močeh, in to neodvisno od sredstev, ki jih za ta namen namenjata slovenski in EU proračun.

tom za inovativnost (ogle di dobrih praks EIP projektov in demonstracijskih projektov).

4. Spodbujanje in ozaveščanje širše javnosti o pomenu inovativnosti za napredek.
5. Organiziranje regijskih delavnic za iskanje možnih

sredništva zahteva od kmetijskih svetovalcev nova, zelo specifična znanja in tehnike, ki so potrebna, da ustvarimo prijetno, kreativno okolje za rojevanje idej in pristne odnose med partnerji v projektu.

»BARBARA TRUNKELJ, KGZS

Prek zbornice do certifikata PEFC

Zbornica je ponovno dobila certifikat PEFC za trajnostno gospodarjenje z gozdovi

V lanskem letu je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije kot regijski predstavnik po uspešnem ocenjevanju postopkov izvajanja regijske certifikacije gozdov PEFC ponovno dobila certifikat za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Veljavnost certifikata je pet let. V regijsko certifikacijo gozdov PEFC je vključenih 1283 lastnikov gozdov, ki gospodarijo z 294.182 hektari gozda ali četrtno slovenskih gozdov.

Nova ocena certifikacijskega organa

Ponovno (obnovitveno) ocenjevanje, ki ga je izvedel certifikacijski organ Bureau Veritas, je razen ocenjevanja izvajanja administrativnih postopkov na zborničnem uradu obsegalo terenski pregled trinajstih gozdnih posesti in administrativni pregled treh gozdnih posesti. Razen tega se je v štirih primerih ocenjevalo še, kako presojevalci KGZS izvajajo ocenjevanje TGG pri lastnikih gozdov. Pri ocenjevanjih, ki so zajela trinajst gozdnogospodarskih območij, je certifikacijski organ KGZS kot regijskemu predstavniku izpisal dve večji neskladnosti, ki sta bili odpravljeni pred dogovorjenim rokom.

Ocenjevanje gozdnih posesti s strani KGZS

KGZS je v letu 2023 za ponovni pregled trajnostnega gospodarjenja z gozdovi izbrala trideset naključno-**Neskladnosti, ki jih je KGZS ugotovila pri pregledih gozdnih posesti v letu 2023**

Vrsta neskladja	Število kršiteljev	Število kršiteljev v %
Neurejena dokumentacija – ni evidenc prodaje lesa	3	7
Neopremljenost gozdarskih strojev z ekokompletom	2	4
Odpadki v gozdu	2	4
Nedovoljena paša v gozdu	1	2
SKUPAJ	6	15

no izbranih gozdnih posesti. Ocenjevanje je zajelo 12.550 hektarov zasebnih gozdov. Na terenu se je pregledalo šestnajst gozdnih posesti, pri ostalih štirinajstih smo opravili samo telefonske razgovore. Neskladnosti s slovensko certifikacijsko shemo PEFC se je ugotovilo pri petih lastnikih. Ob ocenjevanju s strani Bureau Veritas je KGZS v okviru izredne presoje dodatno pregledala dve gozdni posesti in izpisala dve ugotovljeni neskladnosti. Vsa neskladja so bila odpravljena pred določenim rokom.

Odzivnost lastnikov gozdov se izboljšuje

Od skupno šestinštiridesetih pregledanih gozdnih posestnikov jih večina (72 odstotkov) sama opravi večino del v svojih gozdovi. Kar 70 odstotkov lastnikov, ki sami delajo v gozdu, ima opravljen vsaj tečaj za varno delo z motorno žago, od teh jih ima 39 odstotkov opravljen še tečaj za varno delo z gozdarskim traktorjem ali gozdarsko prikolico in 21 odstotkov tudi NPK za sekača ali traktorista ali gojitelja.

Občutno se je izboljšalo sodelovanje lastnikov gozdov pri sprejemanju gozdarskih načrtov (24 odstotkov pregledanih lastnikov). Prav tako se je popravila udeležba lastnikov gozdov na drugih gozdarskih dogodkih na 43 odstotkov. Veliko lastnikov je tudi izrazilo pripravljenost udeležbe na dogodkih z gozdar-

Priporočila za izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

1. Vsak stroj v gozdu mora biti opremljen z opremo za primer izlitja olj (ekokomplet).
2. Za svojo gozdno posest moramo voditi ustrezen sistem potrebne skrbnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 995/2010.
3. Na območjih občutljivih vodnih virov se za mazanje verige motorne žage uporablja biološko razgradljivo olje.
4. Svojo posest moramo stalno pregledovati in takoj začeti s sanacijo, če so gozdovi poškodovani zaradi naravnih ujm ali ogroženi zaradi škodljivcev in bolezni.
5. Vsem gozdnim lastnikom se priporoča vpogled v gozdarske načrte za njihovo gozdno posest, večjim lastnikom pa tudi izdelavo posestnega načrta.
6. Lastniki in upravitelji gozdov bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje gozdarsko znanje.

sko vsebino, če bi bili nanje povabljeni ali bili o njih vsaj obveščeni.

V letu 2023 so bila pri ponovnem in izrednem ocenjevanju gozdnih posesti ugotovljena neskladja pri 15 odstotkih lastnikov gozdov. Še vedno imajo nekateri lastniki veliko težav pri vodenju ustreznih evidenc prometa z gozdnolesnimi sortimenti

oziroma s sistemom potrebne skrbnosti, ki ga mora imeti vzpostavljenega vsak lastnik, ki daje na trg gozdnolesne sortimente. Stalen problem so tudi odpadki v gozdu, neopremljenost strojev, ki delajo v gozdu, z opremo za primer izlitja olja ter neurejena paša v gozdu.

Sistem za identifikacijo in registracijo goveda ter drobnice

Z letom 2024 Uprava ukinja pošiljanje Izpisov iz CRG po pošti v papirni obliki

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (Uprava) je do letošnjega leta pisno obveščala izvajalce dejavnosti/rejce goveda o stanju podatkov v Centralnem registru goveda (CRG). Izpise iz CRG je Uprava pošiljala dvakrat letno v papirni obliki tistim izvajalcem dejavnosti, ki si niso pridobili dostopa do portala Volos.

Z letom 2024 Uprava ukinja pošiljanje Izpisov iz CRG po pošti v papirni obliki. Opozorilo je bilo objavljeno na zadnjih Izpisih iz CRG, poslanih septembra 2023.

Izvajalci dejavnosti/imetniki govedi bodo podatke za svoj obrat/gospodarstvo lahko preverili v elektronski obliki. E-izpis iz CRG za posamezen obrat/gospodarstvo bo dostopen na naslednje načine:

- preko portala Volos: velja za izvajalce dejavnosti/imetnike, ki so si pridobili dostop (uporabniško ime in geslo);
- preko spletne aplikacije e-izpis iz CRG na osrednjem spletnem mestu državne

uprave na povezavi: <https://www.gov.si/teme/identifikacija-in-registracija-goveda/>. Na tej spletni strani bodo objavljene vse informacije v zvezi z e-izpisom iz CRG in način dostopanja. Izvajalci dejavnosti/imetniki bodo lahko pridobili e-izpis iz CRG le za svoje obrate/gospodarstva;

- preko pooblaščenih organizacij: izvajalci dejavnosti/imetniki bodo e-izpis iz CRG lahko pridobili preko pooblaščenih organizacij (veterinarska organizacija ali kmetijsko-gozdarski zavod).

Register goveda na gospodarstvu (RGG)

Izvajalcem dejavnosti, ki imajo dostop do portala Volos, ni potrebno voditi RGG v papirni obliki, temveč v elektronski obliki (e-RGG), če zagotovijo, da so informacije vnesene v skladu s predpisanimi roki.

Ostalim izvajalcem dejavnosti/imetnikom goveda bo Uprava na zahtevo posredovala RGG (rumeno knjigo) v obliki brošure po pošti pred-

vidoma do sredine leta oziroma do porabe zaloga. Od junija 2024 dalje bo Uprava ukinila tovrsten način pošiljanja rumene knjige. Vsebina RGG je objavljena na spletu v obliki, primerni za tisk.

Sistem za identifikacijo in registracijo drobnice – nova mobilna in spletna aplikacija

Z namenom približati sistem izvajalcem dejavnosti in jih motivirati, da bi s podatki o drobnici za svoj obrat upravljali sami, sta bili izdelani nova spletna in mobilna aplikacija Volos – drobnica, ki ju lahko brezplačno uporablja vsak izvajalec dejavnosti, če ima pri Upravi predhodno registriran obrat (G-MID) za rejo drobnice. Ker se funkcionalnosti nove spletne in mobilne aplikacije za izvajalce dejavnosti ne razlikujejo, Uprava nagovarja vse, ki redijo drobnico, da čimprej pridobijo dostop do portala Volos, če ga še nimajo, in pričnejo z uporabo priročne in enostavne mobilne aplikacije, saj prinaša številne prednosti.

Dostop do mobilne aplikacije omogoča enostaven pregled, vnos in urejanje podat-

kov za ovce in koze:

- registracija individualno označenih živali;
- priglasitev premikov skupinsko ali individualno označenih živali;
- izdaja elektronskega spremnega lista (v nadaljnjem besedilu: e-SLD), ki nadomešča uporabo papirnega spremnega lista;
- priglasitev odjave individualno označenih živali z obrata (zakol doma, pogin, kraja/izguba);
- vodenje registra drobnice na obratu v elektronski obliki (e-RDO) za individualno označene živali (evidence za jagenjčke in kozličke se morajo voditi v papirni obliki);
- naročanje sredstev za identifikacijo drobnice (nove ušesne znamke, dvojniki).

Kako pridobiti dostop do mobilne aplikacije?

Vloga za pridobitev dostopa in navodila za aktivacijo uporabniškega računa so na voljo na spletni strani Uprave: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/dostop-do-portala-volos/>.

Vloga za pridobitev dostopa je dosegljiva tudi s pomočjo QR kode z informacijo o spletni strani.

Uporabniki si mobilno aplikacijo Volos na svoj pametni telefon prenesejo in namestijo s spletne trgovine z aplikacijama Google Play ali Apple App Store.

Po namestitvi aplikacije Volos na mobilnem telefonu uporabniki ob prvi prijavi vnesejo uporabniško ime in geslo ter določijo štirimestno PIN kodo, ki jo uporabijo pri vsaki nadaljnji prijavi.

Če uporabnik pozabi geslo ali PIN kodo, mobilna aplikacija omogoča, da ju kadarkoli ponastavi oziroma določi novo geslo ali PIN kodo.

» UPRAVA RS ZA VARNO HRANO, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

- Prihranek časa
- Brezplačna namestitev aplikacije Volos - drobnica
- Enostavno urejanje podatkov v Centralnem registru drobnice

Prednosti uporabe mobilne aplikacije Volos (vir: Freepik, 2023)

Slovenski trg traktorjev 2023

Žal se je v letu 2023 uresničila napoved, da se bo trend padanja prodaje traktorjev iz leta 2022 nadaljeval.

V minulem letu 2023 se je prodaja traktorjev v Sloveniji obrnila navzdol, nadaljeval se je trend mesečnega zmanjševanja iz druge polovice leta 2022. Prodaja je bila skoraj za eno petino manjša kot v letu 2022 (-19,1 %). Prodani so bili 1.104 novi traktorji, kar je 261 manj kot v letu 2022, ko je bilo prodanih 1.365 novih traktorjev. Tako je leto 2023 po prodaji traktorjev primerljivo z leti 2020, 2016 in 2015, če se omejimo na zadnje desetletje. Kot bomo videli v nadaljevanju, je bila prodaja manjša praktično v vseh mesecih in skoraj vsi ponudniki so prodali manj. V manjši prodaji trak-

torjev v primerjavi s prejšnjim letom zmanjševala. V absolutnih številkah najbolj v sredini leta, ko se tudi sicer registrira največ novih traktorjev po mesecih. Po prodaji po skupinah proizvajalcev je bila lani na vrhu skupina CNH kot že dolga leta, a na drugem mestu je John Deere, za dva traktorja pred skupino SDF, ki je bila sicer tradicionalno na drugem mestu lestvice skupin. Je pa lani po skupinah precej nazadoval Solis, ki se je zadnja leta samo vzpenjal, in sicer na peto mesto, v letu 2022 pa je bil na tretjem, pred Johnom Deerom. Slednji je od skupin prodal malenkost več (trije kosi), vsi osta-

povedati, da pri večini povečanje pomeni le nekaj kosov. Na drugi strani oziroma na strani v rdečem so v absolutnih številkah najbolj nazadovali pri Impodanu, Deutz-Fahru, New Hollandu, Steyru, Solisu itn. Najbolj opazen je padec pri Impodanu (Dong Feng/Lovol), saj očitno težko drži korak z drugimi z Daljnega Vzhoda, ki pri nas pokrivajo okoli 25 odstotkov trga. Ne glede na zmanjšano prodajo New Holland ostaja na prvem mestu po prodaji tudi v letu 2023. Skupaj z Johnom Deerom na drugem in Solisom na tretjem mestu so edini, ki so lani prodali nad sto traktorjev.

Moči traktorjev v letu 2023

Povprečna moč prodanega traktorja je v letu 2023 prvič preseгла 70 kW in je znašala 72,4 kW oziroma 98,43 KM, kar je 3,9 kW oziroma 5,3 KM več, kot je znašala povprečna moč v letu 2022. Trend k povečanju povprečja moči je jasen, čeprav ne tako izrazit kot v državah zahodne in vzhodne Evrope. Tu se uvrščamo med države južne Evrope, kjer se še vedno prodaja veliko traktorjev manjših moči. Tudi lani je bila, tako kot v nekaj zadnjih letih, po povprečni moči prodanega traktorja na prvem mestu Valtra, na drugem mestu je bil ponovno Fendt, predlani drugi Claas je nazadoval na peto mesto, John Deere in Massey Ferguson sta zadržala mesti,

napredoval je New Holland itn. V spodnjem delu lestvice so proizvajalci iz Daljnega Vzhoda. Naj omenimo še dva najmočnejša traktorja, prodana v Sloveniji lansko leto. To sta Fendt 1050 Vario s 383 kW (521 KM) in Claas Xerion 5000 s 390 kW (530 KM).

Prodaja od leta 1991 in pogled naprej

Lansko leto je bilo s prodajo 1.104 traktorjev na nivoju štirih let v zadnjih desetih letih (2015, 2016, 2020, 2023), ko je prodaja nihala okoli številke 1.100, v ostalih letih pa okoli 1.300. Dogajanja od leta 2020 naprej niso ostala brez posledic. Pomanjkanje sestavnih delov, predvsem iz Daljnega Vzhoda, vojna v Ukrajini in posledično visoka inflacija, ki je že dolgo nismo bili vajeni, so se odrazili v občutnem povečanju cen, praviloma nad stopnjo inflacije, še posebej pri nekaterih blagovnih znamkah. In krog je sklenjen. Z vsemi krizami in vojnami, ki smo jim pričali v tem trenutku, je krog nezanesljivosti in dvomov žal samo še večji, ne pa prekinjen. Žal se je v letu 2023 uresničila naša napoved, da se bo trend padanja prodaje traktorjev iz leta 2022 nadaljeval. In v letošnjem letu? Kot kaže, vsaj še nekaj mesecev ne bo drugače.

»MARJAN DOLENŠEK, KGZS – ZAVOD LJUBLJANA

torjev in tudi druge kmetijske in gozdarske tehnike, čeprav slednjega ne moremo prikazati s številkami, se zrcali slabo stanje kmetijstva, ki se bo, kakor kaže, še vsaj nekaj časa nadaljevalo. Upamo, da ne bo trajalo predolgo. Naj spomnimo, da v podatkih niso upoštevani štirikolesniki, ki so lahko registrirani tudi kot traktorji. Tako registriranih štirikolesnikov je bilo v letu 2023 v Sloveniji kar 768.

Prodaja po mesecih in skupinah proizvajalcev

V vseh mesecih, razen v aprilu, se je prodaja traktor-

li pa so prodali manj. Največji minus v absolutnih številkah so zabeležili pri CNH, sledi pa skupina SDF.

Prodaja po blagovnih znamkah

Pri traktorjih zgornjega tehničnega in cenovnega razreda so lahko zadovoljni pri Johnu Deeru in Fendtu, kjer so prodali sicer minimalno več kot v letu pred tem, in sicer po tri traktorje več. Po absolutnem povečanju prodaje so najbolj napredovali pri Farmtracu in LS Mtronu, Goldoniju, Lamborghiniju itn., pri čemer je potrebno biti natančen in

ITRO d.o.o. / PE Štore, Železarska c. 3, 3220 Štore
(03) 780 57 12 (14, 15) / www.newholland.si

NEW HOLLAND
V NOVO SEZONO BREZ KOMPROMISOV

Ali je ekološko kmetovanje zame

Glavni cilj ekološkega kmetovanja je ohranjanje biodiverzitete, virov pitne vode in rodovitnih tal.

Ekološko kmetijstvo je oblika kmetovanja, kjer se celostno dopolnjujeta rastlinska pridelava in reja živali ter s tem sledenje naravnim metodam in kroženju snovi v naravi. Ob pridelavi visoko kakovostne in varne hrane ekološko kmetijstvo pomeni trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri ter uveljavljanje načela dobrobiti živali (MKGP).

Glavne lastnosti, ki ločijo konvencionalno od ekološkega, bi lahko razdelili v dve podskupini. Prvi sta filozofija in pristop, saj

hrane ter upoštevanje zakonitosti naravnega ekosistema. Druga podskupina zajema upravljanje, procesne postopke in tehnologijo, saj pri EK upoštevamo fiziološke in etološke potrebe živali, ni uporabe lahkotopnih mineralnih gnojil, GSO, uporablja se samo nabor FFS, ki so dovoljena za uporabo v EK in so navadno koncentrirani rastlinskih izvlečkov ali mikroorganizmov.

Sam postopek vključitve v EK ni težak, je pa potreben preudaren razmislek celotne družine o želji

jo (Kon-CERT, IKC-UM, TÜV SÜD Sava in Bureau Veritas), pri kateri se podpiše pristopna izjava, popis gospodarstva ter pogodba o izvajanju EK standardov. Če želite prejema plačila s strani agencije, se pravi vnesete ukrep EK v zbirni vlogi, se tam zavezete za petletno obdobje. Preusmeritev za njivske površine traja 24 mesecev, za trajne nasade pa 36 mesecev. Šele po tem obdobju, če ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, pridobite in uporabljate naziv ekološki. Velikokrat je izgovor neključevanja v EK vodenje evidenc, vendar, če smo realni, ali jih ne vodimo že čisto povsod?

je pri konvencionalni pridelavi vodilo pridelati čim več v čim krajšem času s čim manjšimi stroški, velikokrat pa se zapostavlja dobrobit živali in okolja ter človeškega zdravja in se osredotoča na preživetje sedaj. Vodilo v EK pa je dajanje prednosti kakovosti in etiki pred količino, trajno pridelovanje zdrave

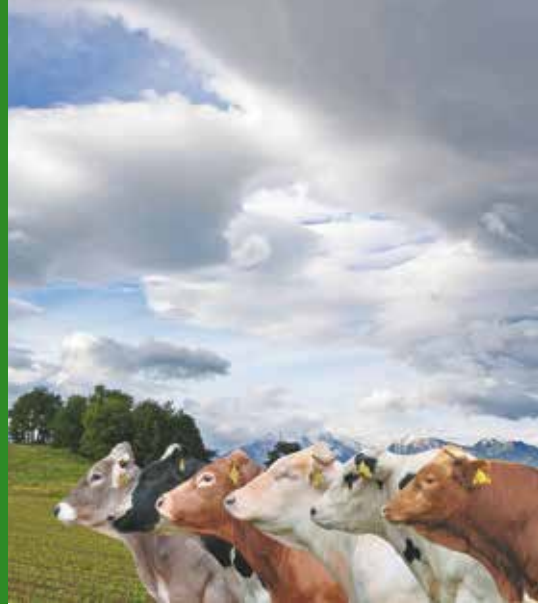
po tem načinu kmetovanja. Naslednji korak je posvetovanje s svetovalcem za EK. Najbolje je, če se lahko dobimo na kmetiji sami, kjer si skupaj ogledamo kritične točke vstopa in se morebitne nepravilnosti ali težave, ki bi se lahko pojavile, odstranijo že prej. Nato sledi izbira kontrolne organizacije za certifikaci-

Planet Zemlja je samo eden in moramo se zavedati, da je naša pravica, da zemljo obdelujemo, naša dolžnost pa, da z njo delamo trajnostno in jo ohranjamo rodovito za naslednje generacije.

» ANDREJ ŠUVAK,
KGZS - ZAVOD MARIBOR

Več o tem, zakaj je odločitev za ekološko kmetijstvo prava in kako narediti prve korake, si lahko preberete na <https://www.kgzs.si/aktivnosti-za-pospesevanje-razvoja-ekoloskega-kmetovanja-v-letu-2023>, na dnu strani poiščite gradivo z naslovom EKO pospesevanje – osnovno predavanje.

KVALITETA in ZANESLJIVOST

nas in vas vodita k uspehu

ŠIROKA PONUDBA SEMENA DOMAČIH BIKOV

črno bele, rjave, lisaste, šarole, limuzin in cikaste pasme

V KATALOGU BIKOV ZA LETO 2024

Na voljo je novi KATALOG BIKOV 2024. Večja NOVOST Kataloga so **biki ČRNO BELE pasme z GENOMSKO PLEMENSKO VREDNOSTJO** in ponudba domačega **SEKSIRANEGA SEMENA**. Tako so v naši ponudbi vsi biki mlečnih pasem z znano plemensko vrednostjo in ponudbo domačega seksiranega semena na ženske potomke pri mlečnih in moške potomce pri mesnih pasmah. Več si lahko ogledate na spletnih straneh **Osemenjevalnega centra Preska**

VABIMO vas k ogledu našega razstavnega prostora na **SEJMU KOMENDA v šotoru 8**.

KGZS - Zavod LJ
Osemenjevalni center Preska

Cesta v Bonovec 1, 1215 Medvode
tel.: (01) 361 12 66
e-mail: oc.preska@lj.kgzs.si

www.ocpreska.lj.kgzs.si

LIFE OrnamentallIAS

OGLASNO SPOROČILO

Ohranjajmo naravno pestrost, okrasimo si življenje brez invazivk!

Invazivne tujerodne vrste rastline so tiste, katerih širjenje ogroža biotsko raznovrstnost domorodnih oziroma endemičnih rastlinskih vrst, vpliva na celotne ekosisteme, habitate ali zdravje ljudi in povzročajo okoljsko ter gospodarsko škodo in otežujejo kmetijsko pridelavo. Najpogosteje rastejo ob cestah, železnicah, gradbiščih, zapuščenih vrtovih in njihovih ter ob rekah in potokih.

Nekatere vrste smo ljudje v naravo naselili namerno, da bi od njih imeli korist (tujerodne vrste za lov, ribolov ipd.), nekatere pa so nenamerno pobegnile z naših vrtov, kamor smo jih naselili na primer kot okrasne rastline ali jih kot poganjek pretihotapili iz tujih držav in jih zasadili doma. Nenamerno smo jih lahko prinesli tudi skupaj s sadikami, semenom, tovorom, mehanizacijo, zemljinno in tudi kot slepe potnike s semeni, ki se oprimejo oblačil, in plodovi, ki jih prinesemo iz drugih držav. Potujejo lahko tudi kot slepi potnik z različnimi tipi prevoznih sredstev.

Težave, ki jih povzročajo invazivne tujerodne vrste, in tveganje za njihovo razširitev se hitro povečujejo zaradi naraščajoče globalne trgovine, transporta, turizma in splošne mobilnosti. Zaradi podnebnih sprememb to postaja še bolj pereče.

Ljudje imamo zaradi nekaterih invazivnih vrst lahko zdravstvene težave, na primer alergije, poškodbe kože itd. V Sloveniji sta zdaj najbolj znani tujerodni vrsti, ki vplivata na zdravje ljudi, pelinolistna ambrozija in orjaški dežen. Prva zaradi svojega peloda, ki pri

številnih ljudeh povzroča alergije in seneni nahod, drugi pa zaradi sokov, ki povzročajo opekline na koži, če se ga dotaknemo nezaščiteni. Obe rastlini morajo lastniki zemljišč redno zatirati in odstranjevati s svojih zemljišč. Nastaja tudi vse večja gospodarska škoda, saj zmanjšujejo pridelke, višji pa so tudi stroški vzdrževanja javnih površin in funkcionalnih zemljišč stavb.

V mednarodnem projektu LIFE OrnamentallIAS, kjer sodelujejo ustanove iz Slovenije in Hrvaške, se bomo ukvarjali z invazivnimi tujerodnimi rastlinami na treh ravneh, in sicer: preprečevanje širjenja, zgodnje obveščanje in hitro odzivanje (sistem ZOHO) ter upravljanje. Preprečevanje širjenja se izvaja z ozaveščanjem deležnikov in širše javnosti, da se zmanjša vnos novih okrasnih

rastlin v naravo iz urbanih območij, in odlaganjem vrtnih odpadkov – zelena odreza. Predstavili bomo ustrezne načine kompostiranja, s katerimi pridelamo varen kompost, brez možnosti za širjenje invazivk. Pomemben negativni vpliv lahko povzročijo tudi zasaditve nepreverjenih vrst rastlin in uporaba neprimernih semenskih mešanic. V sodelovanju partnerstva bo tako pripravljen kodeks ravnanja z invazivkami. Z upoštevanjem letnega bomo preprečili nadaljnje širjenje invazivk v naravnih in

tudi sezname rastlinskih vrst, razvrščene glede na njihov potencial invazivnosti.

Mehanizem zgodnjega obveščanja in hitrega odzivanja je ključen za obvladovanje in preprečevanje nadaljnega širjenja invazivnih tujerodnih rastlin, saj poveča uspešnost kmetijske pridelave, zmanjša stroške izkoreninjenja (v državah EU invazivke vsako leto povzročijo več kot 12 milijard evrov stroškov) in potencialno zmanjša uporabo herbicidov, kar še dodatno pozitivno vpliva na okolje.

kmetijskih ekosistemih.

Ker so kmetijska zemljišča lahko potencialno podvržena širjenju invazivk, bomo posebno pozornost namenili izobraževanju kmetijskih svetovalcev in tudi kmetov. S tem želimo doseči večjo terensko odzivnost na področjih zaznave invazivk. V okviru KGZS bomo spodbujali sajenje oziroma setev rastlin, ki nimajo invazivnega potenciala. Pripravili bomo

Rezultati projekta se bodo ohranili s stalnim vključevanjem ključnih dejavnosti v različne strateške načrte, ki se bodo večinoma izvajali po zaključku projekta. Rezultati se bodo prenesli na druga območja in sektorje ter bodo pomembna podlaga za nadaljnje raziskave in razvoj.

» SAŠA PLESTENJAK, MATEVŽ MOČNIK GRČAR, KGZS

Projekt LIFE OrnamentallIAS (LIFE22-NAT-SI-LIFE OrnamentallIAS /101107725) je sofinanciran s strani EU, Ministrstva za naravne vire in prostor (SI) ter Sklada za zaščito okolja in energetska učinkovitost (HR).

Co-funded by
the European Union

LIFE OrnamentallIAS

Sofinancirano s strani Evropske unije. Izraženi pogledi in mnenja so podana s strani avtorja in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali CINEA. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki dodeli pomoč.

Senena ekskurzija po avstrijski Štajerski

Člani Zavoda seneno meso in mleko ter ostali simpatizerji senenega smo se januarja odpravili na ogled dobrih praks na avstrijsko Štajersko.

Najprej smo si ogledali seneno kmetijo v kraju Tulwitz (Fladnitz/Teichalm) na severnem, hribovitem obrobju glavnega deželnega mesta. Naš gostitelj je bila družina

si obiskovalci lahko od zgoraj ogledajo prostor za predelavo. Gospodar kmetije nam je povedal, da v njegovi mlekarni predelujejo tudi kozje in ovčje mleko od druge kmetije, vendar iz-

Ekskurzija je bila sofinancirana v okviru Mreže za razvoj podeželja, program PRP (MKGP).

Leitner, ki se v tretji generaciji ukvarja s predelavo lastnega mleka, v zadnjem času izključno iz senene linije. Tako nastajajo izdelki, kot so sadni in navadni jogurti, siri ter maslo. Kmetija se ponaša z lastno planino in kočjo na območju Teichalma, kjer se polti pase predvsem mlada živina in del črede krav (tako kupcem ponujajo tudi maslo s planine). Ogledali smo si prostor za predelavo mleka, kjer dnevno predelajo 1400 litrov mleka. Ta prostor so naredili prav za ogleda – »show room«, kjer

delke prodajajo pod njegovo blagovno znamko. Od leta 2009 dalje so poznani tudi po specialiteti – siri, zorenih v jami (Stollenkäse). To jamo oziroma stari rudnik si deli še z enim kmetom, s katerim skupaj zorijo sire, kar traja od tri do sedem mesecev. Jama je odprta tudi za obiskovalce, ki si lahko ogledajo postopke zorenja sirov. Svoje izdelke prodajajo vse tja do Nemčije in v hotele ter restavracije. Trenutno povpraševanje po siri pada, po jogurtih pa se povečuje. Ogledali smo si tudi sušilno napravo za bale

in mehanizacijo na njihovi kmetiji. Na koncu so nam pripravili degustacijo različnih sirov, ki so drugačnega okusa (zorenje v jami), kot smo vajeni na naših senenih kmetijah.

Na gorski kmetiji

Nato smo se odpeljali na ogled druge senene kmetije, ki se nahaja v kraju Oberwölz nad dolino reke Mure. Člani družine Leitner (naključno imajo enak priimek) so nas najprej prijazno pozdravili s prijetno pesmijo, ki so nam jo zapeli. Ekološka senena gorska kmetija se nahaja na nadmorski višini okoli tisoč metrov. Ta kmetija ima 89 hektarov zemlje, ena tretjina so travniki, ostalo gozd. Šest hektarov imajo v območju navarovarstva, kar pomeni, da teh površin ne smejo gnojiti in tu imajo do dva odkosa na leto. Molžejo osemnajst krav lisaste pasme, ki jih krmijo izključno s senom. Ogledali smo si hleve, ki so narejeni za prsto rejo. Investicijo so tudi v energetsko učinkovito sušilno napravo, katero smo si ogledali. Na tej kmetiji seno sušijo na seniku, imajo tudi grajfer, s katerim si olajšajo pripravo krme za živali. Gospodarjeva žena se je pohvalila, da to napravo večinoma upravlja ona. Kmetijo bo v naslednjem letu prevzel tridesetletni sin z ženo. Oba gospodarja kmetije sta poudarila, da so v lanskem letu imeli veliko sena in eno košnjo več kot ponavadi.

»KLARA OTONIČAR, KGZS

Zavod seneno meso in mleko skupaj s Kmetijsko zadrugo Šaleška dolina v začetku pomladi pričinja z akcijo organiziranega odkupa senenega mesa. Več o tem pa spremljajte na naši spletni strani ali družbenih omrežjih www.seneno.si.

Celovita rešitev za varstvo koroze

dr.metrob H3 komplet herbicidov

- zanesljivo zatiranje plevela v korozi po vzniku,
- sredstvi zatirata celoten spekter običajnega in najtrdozratnejšega ozko in širokolistnega plevela v korozi.

Rise-P Mikorizne bakterije

www.metrob.si

080 16 22

Fitofarmaceutvska sredstva uporabljajte varno. Pred uporabo vedno preberite etiketo in informacije o sredstvu.

Priprave na Dobrote slovenskih kmetij v polnem teku

Od 17. do 19. maja 2024 bo v minoritskem samostanu na Ptujju dišalo po dobrotah na 35. festivalu Dobrote slovenskih kmetij.

Organizatorji KGZS Zavod Ptuj, Mestna občina Ptuj in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije s podporo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo razpis za sodelovanje objavili v decembru 2023, redno zbiranje prijav je potekalo do 19.

januarja 2024, potem smo še podaljšali možnost prijave izdelkov v ocenjevanje, če je kdo morebiti spregledal razpis. Veliko dela opravi celotna javna služba kmetijskega svetovanja pri območnih zavodih in Zborničnem uradu, predvsem pri zbiranju prijav in vzorcev

za ocenjevanje ter sodelovanju kmetij.

V ocenjevanju bo okrog desetsto izdelkov iz sedemnajstih skupin, znotraj skupin so tudi posamezne kategorije izdelkov. Strokovne komisije so 6. februarju 2024 že začele s senzoričnimi ocenjevanji dobrot, ki bo potekalo vse do 15. maja 2024, ko bodo v ocenjevanju še skupina kruhi, peciva, potice in ostali izdelki iz moke.

Poleg ocenjevanja je zelo po-

membno, da organiziramo dober festival, ki privabi ljudi podeželja in mesta, kjer spoznava bogastvo slovenskega podeželja. Ob kulturnem programu, delavnicah, strokovnem posvetu in poizkušnji z možnostjo nakupa se na festivalu Dobrote slovenskih kmetij spoznava slovensko podeželje. Otroke iz vrtcev in osnovnih šol smo povabili k likovnemu natečaju »Za vsako bolezen rožica raste na slovenskem podeželju«. Na ta način tudi otroke vabimo, da se bolj zavedajo pomena slovenske hrane, slovenskega kruha in pravilnega odnosa do hrane ter preko ustvarjenih likovnih del tudi pokažejo pozitiven odnos do slovenskega podeželja.

Že sedaj velja povabilo na Ptuj.

»PETER PRIBOŽIČ, KGZS - ZAVOD PTUJ, PREDSEDNIK ORGANIZACIJSKEGA ODBORA

DOBROTE 35. FESTIVAL DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ
17.-19. maj 2024, Minoritski samostan Ptuj

Podeželje v mestu 2024 – vabimo k sodelovanju

Sreča je srečati se. Srečati se na Pogačarjevem trgu v Ljubljani v soboto dopoldne, ko poteka Podeželje v mestu, je prav posebno doživetje. Gre za srečanje »od ljudi za ljudi«. Tistih, ki negujejo slovensko podeželje, pridelujejo in ustvarjajo hrano, ter tistih, ki cenijo okus kulinarčne dediščine slovenskega podeželja.

V letu 2024 se bomo v soboto dopoldne na Pogačarjevem trgu v Ljubljani med 8. in 14. uro srečali dvakrat:

- 23. marca 2024 (sobota pred cvetno nedeljo): Podeželje v mestu – velika noč na podeželju,
- 11. maja 2024 (sobota pred 35. festivalom Dobrote slovenskih kmetij): Podeželje v mestu – Dobrote slovenskih kmetij.

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije dogodke že od leta 2005 pripravljamo z željo, da

se gospodarji kmetij predstavijo prebivalcem in obiskovalcem Ljubljane. Sporočilnost ponudbe s kmetij, njen odnos do okolja in tradicije ter njena kulturna in družinska identiteta je to, kar zanima in ustvarja potrošnik.

K sodelovanju vabimo kmetije s ponudbo kakovostnih pridelkov in izdelkov! Veseli bomo pobud pri soustvarjanju kulturnega programa, delavnic, prikaza dela na kmetiji, turističnih zanimivosti regij in podobno. Posebno mesto je namenjeno kmetijam, ki še iščejo nove tržne kanale.

Dogodka bosta preplet kulturnega in kulinarčnega programa. Vsebinsko bo izpostavljen pomen slovenskega kmetijstva, nakupa in uživanja sezonskih, domačih ter tradicionalnih jedi v povezavi z zdravim načinom življenja, kulinarčno dediščino in turizmom na kmetijah.

Prijava

Prijavite se prek spletnega obrazca na strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (www.kgzs.si/pvm/prijava) do 8. marca 2024. Število stojnic je omejeno. Zakup stojnice znaša 24,59 evra + ddv. Poravnali

ga boste po prejemu položnice. V primeru dodatnih vprašanj lahko pišete na pr@kgzs.si ali kličete na kontaktno številko 041 366 504 (Tatjana).

»TATJANA VRBOŠEK, KGZS

Staroselska konoplja pod svobodnim soncem

Združenje za konopljo v prehranske in neprehranske namene se zavzema za trajnostni razvoj

Z zavedanjem, da je treba podpirati panogo, ki vsakemu, ki obdeluje zemljo na majhnih površinah, omogoča delovno mesto na kmetiji, in z oblikovanjem prodajnih verig po meri pridelovalca ter prodaje izdelkov z visoko dodano vrednostjo slovenskega porekla, je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že vrsto let nazaj podprla aktivnosti na področju odstranjevanja administrativnih ovir in s promocijo spodbujanja sejanja, pridelave, predelave, trženja ter raziskav slovenske konoplje za prehrabne in neprehrabne namene podprla razvoj storitvenega in proizvodnega sektorja ter vseh podpornih aktivnosti za povezovanje ljudi, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo s slovensko konopljo.

Evolucija sejanja konoplje v Sloveniji

Slovensko združenje za slovensko konopljo v prehranske in neprehranske namene smo ustanovili zato, da se bomo poleg še z večjim prepričanjem s pomočjo kmetijskega svetovanja posvečali trajnostnemu razvoju v okviru KGZS v sodelovanju z MKGP in MG, univerzami in z vsemi. Trajnosten razvoj razumemo in združuje-

mo v tri medsebojno povezane skupine kazalnikov: ravnovesje, skromnost in medgeneracijsko sodelovanje. Učimo prijaznega in hvaležnega pogleda na vse, kar obstaja v stvarstvu in naravi (škof Šuštar), z navdihom Antona Martina Slomška, ki je svoje bogato doživljanje in vero želel prenesti v življenje drugih ljudi. Ukvarjamo se z ozaveščeno sedanjostjo in prihodnostjo, neprestano iščemo odgovore za vzgojo, vrednote, družino, kmetijstvo in duhovnost – vero in ta spoznanja nesebično delimo. Temu danes pravimo holistično svetovanje. Za te vrednote in zaključek prohibicije se bomo borili z vilami in motikami in z usmiljenjem in ljubeznijo do vseh, ki imajo pomanjkanje znanja in lastnih izkušenj. Ni se nam potrebno primerjati z nikomer na svetu. Tu smo, imamo znanje in zemljo in nam lastno državo. Imamo voljo in imamo rešitev. Imamo okoljske pogoje in delo je naša vrednota.

S pomočjo pravnih služb na KGZS smo razjasnili pravne podlage za področje semen. Oblikovali smo slogan: Staroselska konoplja pod svobodnim soncem. Prek Združenja se trudimo širiti znanje o pridelovanju kono-

plje, semenih, predelovanju, trženju in razvoju kmečkega znanstvenega jezika, nam lastnega poslovnega modela z znanjem hčera in sinov slovenske matere, in uzakoniti naravno pravico, da sejemo vseh vrst semen na naših zasebnih zemljiščih. Lastništvo majhnega zemljišča vključuje pravico svobodnega sejanja vseh semen in omogoča družini z majhno kmetijo, da ni lačna. Konoplja zahteva manjše serije setev zaradi trgateg in ročnega spravila. Množična pridelava

CBD med stane 24 evrov in podobno) in nam zdravje ohrani (konoplja vsebuje vse vitamine, esencialne maščobe omega 3, 6, 9, kanabinoide, ki jih naše telo samo ne proizvaja v zadostnih količinah, če smo zaskrbljeni, žalostni, nas je strah, smo jezni in tudi pohlepni. Doječa mati je izjema, ki proizvaja vse, kar ima konoplja, in dojenček dobi v telo vitamine, kanabinoide, esencialne maščobe preko materinega mleka, kasneje človek dobi vse omejeno s prehrano s konopljinimi

se trenutno ne splača, ker tehnologija konoplji škodi in nudi premalo izplena. Kar je človeku dala narava, mora podpirati vsaka inštitucija, ki jo je naredil človek za dobro skupnosti.

Zakaj je staroselska konoplja tako pomembna?

Staroselska konoplja je rasla na naših tleh dosti prej kot krompir in koruza, rasla je kot danes plevel, hmelj, kamilica, sivka, pšenica in trta, človek je z njeno vsestransko uporabnostjo gradil inteligenco zdrave kmečke pameti, spretnosti, zgodovino in kulturo. S konopljo nam delo zemljo polepša (konoplja hrani in čisti onesnažena tla), nas s kruhom oskrbi (1 kg semen eko slovenske konoplje stane od 4 do 6 evrov, 1 kg oluščenih semen stane okoli 25 evrov, iz njene moke naredimo tudi kruh, 1 kg eko čaja stane od 15 do 20 evrov, CBD kapljice stanejo okoli 63 evrov,

mi izdelki). Iz tega razloga sejemo konopljo!

Staroselska konoplja si zasluži, da jo sejemo na vsako njivo in v vsak vrt, tudi kot okrasno rastlino. Ljudje (skupaj z živalmi in rastlinami) pa si zaslužimo s hranili in energijo bogato hrano in obleko, tople domove, dostojno življenje in umiranje, pravično gospodarstvo in bogato kulturno življenje (dobro, čisto in pošteno) in resnico o zadnjih spoznanjih na področju konoplje. Omejevati sejanje slovenskih semen se je danes izkazalo za človeku pogubno, ko narava kaže zobe z naravnimi nesrečami (pozeba, toča), ki so posledica tujega industrijskega razvoja in s tem masovne proizvodnje in porabe energije za človekove dejavnosti. Sejanje konoplje dolgoročno rešuje vsa problematiko človeštva.

»BLANKA DENKO ČEH, A.R.

28. GREGORJEV SEJEM

HIPODROM ŠENTJERNEJ

8. – 10. 3. 2024

PETEK

OTVORITEV SEJMA
LUKA IN META
ŠENTJERNEJSKI
GLASBENI ŠOPEK
DAVOR ŠPEHAR

SOBOTA

ČUKI
MAMA MANKA
PEVSKI ZBORI
LJUŠKI PEVCI

NEDELJA

JOLE COLE
MLADI HARMONIKARJI
ANSAMBEL NEMIR

Biotehniški poklici – izobraževanje za prihodnost

Biotehniške šole so most med zadostno oskrbo prebivalstva s hrano in skrbjo za prostor ter dobro človekovo počutje z veliko pozornostjo do varovanja narave.

Programi so zasnovani celostno, poudarki so na individualizaciji posameznikov, ki omogočajo razvoj posameznika, da dosega odličnost v posamezni panogi ali skupini. S tem dosegamo višjo dodano vrednost in omogočamo dostojno življenje na podeželju. Po drugi strani krepimo socialne veščine, ki omogočajo sobivanje v okolju. Sestavni del našega razvoja je vpeljava digitalnih veščin in spretnosti ter uporaba teh orodij za izboljšanje procesov in zmanjševanje vpliva na okolje.

Pod biotehniško izobraževanje spadajo področja kmetijstva, hortikulture, gozdarstva, živilstva in prehrane, naravovarstva in veterine. Nekatere šole v svojih programih nudijo tudi izobraževanja iz gostinstva in turizma.

Učenci se lahko vključujejo v nižje poklicno izobraževanje (dve leti), srednje poklicno izobraževanje (tri leta), srednje strokovno izobraževanje (štiri leta). Dijaki lahko po končanem nižjem poklicnem izobraževanju nadaljujejo izobraževanje v triletnih poklicnih programih, po zaključenem triletnem programu se lahko vključijo v poklicno tehniško izobraževanje, ki traja še dve leti.

Po štiriletnem šolanju se lahko s poklicno maturo vpišejo na različne višješolske ali visokošolske programe.

V dvehletni program Pomočnik v biotehnikah in oskrbi se lahko vpišejo v večini biotehniških šol v Sloveniji. Z uspešnim zaključnim programom se lahko vpišejo v triletni program za pridobitev poklica.

V nekaterih biotehniških šolah se lahko učenci vpišejo v strokovno (biotehniško) gimnazijo, kjer se s končano maturo lahko vpišejo na vse univerzitetne študije.

Po končani srednji šoli dijaki lahko nadaljujejo študij tudi v svojih matičnih šolah, vpišejo se lahko v dvehletne višješolske programe: program Upravljanje podeželja in krajine (UPK; kmetijstvo),

Hortikultura (HOR), Živilstvo in prehrana (ŽIP), Naravovarstvo (NAR), Gozdarstvo in lovstvo (GIL) ter Gostinstvo in turizem (GIT).

Kmetijstvo

Na področju kmetijstva v Sloveniji izobražuje sedem srednjih šol (ŠC Nova Gorica, BC Naklo,

ske-podjetniški tehnik, 3 + 2 program kmetijsko-podjetniški tehnik). Kmetijski programi na srednjih in višjih šolah nudijo znanja in praktične izkušnje, da si mladi ustvarijo delovno mesto na kmetiji, da se kmetija razvija in napreduje ter da lahko s to panogo tudi dostojno preživljajo družine ob vključevanju družinskih članov v delo na kmetiji.

Hortikultura

Na področju izobraževanja v hortikulturi se lahko izobražu-

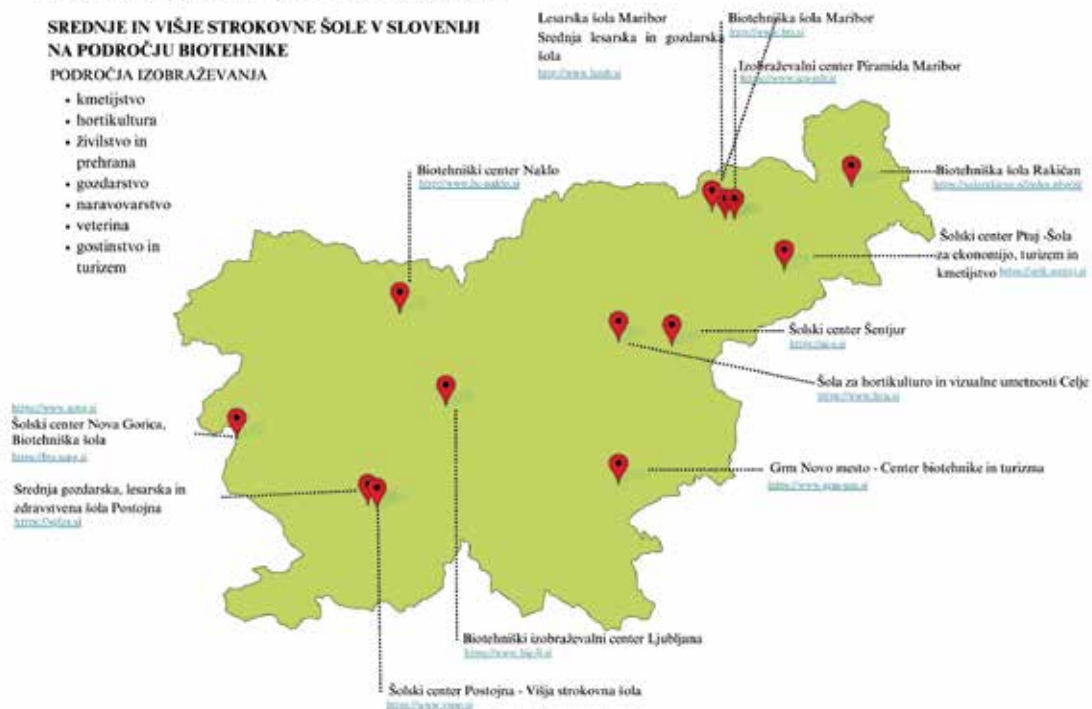
so hortikulturni tehnik, cvetličar in vrtnar idr.) so t. i. zeleni poklici, ki ne ponujajo le možnosti za zaposlitev, ampak tudi priložnost, da pozitivno vplivajo na naše okolje in družbo. Za mlade, ki razmišljajo o svoji prihodnosti, izbira zelenega poklica ni samo karierne narave, ampak je priložnost, da prispevajo k pozitivni spremembi okolja, družbe in posameznika v njej. Z delom v hortikulturi, cvetličarstvu ali vrtnarstvu bodo sledili svoji strasti do dela z naravo, hkrati pa pomaga-

KONZORCIJ BIOTEHNIŠKIH ŠOL SLOVENIJE

SREDNJE IN VIŠJE STROKOVNE ŠOLE V SLOVENIJI NA PODROČJU BIOTEHNIKE

PODROČJA IZOBRAŽEVANJA

- kmetijstvo
- hortikultura
- živilstvo in prehrana
- gozdarstvo
- naravovarstvo
- veterina
- gostinstvo in turizem

Grm Novo mesto, ŠC Šentjur, ŠC Ptuj, BTŠ Maribor, BTŠ Rakičan) in pet višjih strokovnih šol (ŠC Nova Gorica, BC Naklo, Grm Novo mesto, ŠC Šentjur, ŠC Ptuj), ki ponujajo različne izobraževalne programe (triletni: gospodar na podeželju, mehanik kmetijskih in delovnih strojev; štiriletni: kmetij-

jete v triletnih in štiriletnih programih (ŠHVU Celje, BC Naklo, ŠC Ptuj, BTŠ Maribor) ter v višješolskem programu Hortikultura (ŠHVU Celje, BC Naklo). Hortikultura vključuje tako pridelavo različnih rastlin, kakor tudi aranžiranje in urejanje prostora. Poklici v hortikulturi (kot

li oblikovati svet, ki je bolj trajnosten, zdrav in lep.

Živilstvo in prehrana

Na področju živilstva in prehrane se lahko izobražujete na številnih ustanovah po Sloveniji v različnih programih (BIC Ljubljana, IC Piramida Maribor, ŠC Nova Gorica, BC Naklo, Grm Novo mesto, ŠC Šentjur), ki ponujajo različne programe od nižje poklicnega, srednješolskega do višješolskega izobraževanja. Triletni programi so slaščičar, pek in mesar, štiriletni program živilsko-prehranski tehnik in 3 + 2 program živilsko-prehranski tehnik.

Vabimo vas, da se pridružite skupini biotehniških šol Slovenije, v kateri je več kot pet tisoč dijakov v dvaindvajsetih različnih programih ter več kot osemsto študentov v šestih različnih programih.

Tudi v tej panogi je možen vpis v višješolski program Živilstvo in prehrana (BIC Ljubljana, IC Piramida Maribor, ŠC Šentjur, BC Naklo). Hrana je tradicija in je prihodnost, ki jo lahko oblikujemo v pravo fantazijo čarobnosti ob vsakem grizljaju, v vsaki sladki kapljici in vsakem sočnem zalogaju. Zato so potrebne osnovne vrednote vsakega posameznika, ki zna povezati naravo z izzivi in ustvarjalnosti. Združite svoje strasti in talente ter odkrijte, kateri poklic vas bo popeljal na vašo naslednjo avanturo. Naj bodo to poklici, povezani s hrano.

Gozdarstvo

Področje gozdarstva pokrivajo tri šole v Sloveniji: SGLZŠ Postojna, LES Maribor in ŠC Postojna, VSS-višješolski program Gozdarstvo in lovstvo.

Učenci se lahko vpišejo v triletni program gozdar, ki omogoča tudi samozaposlitev. Po končanem štiritletnem programu z opravljeno poklicno maturo lahko študij nadaljujete na višješolskih ali visokošolskih ustanovah. Gozdarstvo je gospodarska panoga, ki poleg proizvodne funkcije gozda opravlja tudi socialno in ekološko funkcijo. V prihodnosti bo gozd pomembno prispeval tudi k povečanju deleža turizma v družbenem proizvodu vsake posamezne države.

Cilji na področju gozdarstva so

predvsem ohranitev in trajnostni razvoj gozdov v smislu njihove biološke pestrosti ter vseh ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij, ohranitev naravnega okolja in ekološkega ravnotežja v krajini.

Naravovarstvo

Za naravovarstvenega tehnika se lahko izobražujete v ŠC Nova Gorica, BC Naklo, BIC Ljubljana, Grm Novo mesto, BTŠ Maribor. Višješolski program ponujajo v BC Naklo, Grm Novo mesto in ŠC Šentjur.

Na naših biotehniških šolah se lahko izobražujete za najmodernejše in aktualne poklice s področja naravovarstva. Prehod v zeleno gospodarstvo in nizko ogljično družbo ter zagotovitev učinkovite rabe naravnih virov in zelenih delovnih mest so med ključnimi ukrepi naše in drugih evropskih držav, v tem času vse svetovne družbe. Za uresničitev navedenih ukrepov sta potrebna ustrezno ozaveščena družba in izobražen kader. Naravovarstvo predstavlja most med različnimi naravoslovnimi znanostmi in družbo. Prevaja jezik naravoslovnih znanosti v jezik družbe. Za uravnotežen razvoj moramo videti in slišati naravo. Zavedanje o vrednotah narave ni samoumevno, saj ga velikokrat preglasi interes kapitala in moči v družbi.

Veterinarstvo

Poklic veterinarskega tehnika lahko pridobite v BIC Ljubljana, ŠC Šentjur in BTŠ Maribor. Primeren je za tiste, ki imajo radi živali, aktivno delo, so odgovorni, spretni in natančni, imajo radi delo v naravi in imajo motivacijo za učenje. Na osnovi pridobljenih znanj se lahko zaposlijo v veterinarskih bolnišnicah, ambulantah, v veterinarsko-higienski službi, v prehranski proizvodnji, v laboratorijih, v industriji zdravil, v živinorejskih obratih, v kmetijski proizvodnji in predelavi, na področju svetovanja, v trgovini z živalmi in za živali, salonih za nego živali, kot pomočnik v inšpekcijskem nadzorstvu, policiji, vojski in drugod. Naučijo se vseh potrebnih strokovnih znanj pri obveznih in izbirnih strokovnih modulih, v katere je vključen tudi praktični pouk, dijaki pa se izobražujejo tudi pri delodajalcih ter se tako usposobijo za pomoč veterinarjem pri preventivi in zdravljenju živali, za delo v laboratorijih, zavetiščih za živali, živalskih vrtovih, za delo v veterinarsko-higienski službah, prehrambni industriji, industriji zdravil in trgovini z živalmi ter za živali.

Gostinstvo in turizem

Izobraževanje na področju gostinstva in turizma ponujajo tudi nekatere biotehniške šole na srednješolskem nivoju: ŠC Nova Gorica, Grm Novo mesto ter na višješolskem področju: BIC Ljubljana, GRM Novo mesto in ŠC Šentjur.

Programi na področju gostinstva in turizma na srednješolskem in višješolskem področju ponujajo poleg drugih ključnih znanj tudi vsebine in prakse pri razvoju agroturizma. Prav tako usposobljeni kadri v gostinstvu in turizmu pripomorejo k ohranjanju in promociji lokalne kulinarike, tradicionalnih kmetijskih metod, obrti in kulturnih običajev, ki jih ponujajo lokalni kmetje, kar spodbuja trajnostno kmetovanje in ohranja kulturno dediščino. Skupaj lahko izobraževalni programi v gostinstvu in turizmu igrajo ključno vlogo pri spodbujanju celovitega razvoja podeželskih območij in krepitvi povezav med kmetijstvom, turizmom ter lokalnimi skupnostmi.

»DR. MARIJAN POGAČNIK,
BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO

Na Grmu Novo mesto z novim programom

Z naslednjim šolskim letom bodo na Grmu Novo mesto, centru biotehnike in turizma, začeli z novim triletnim izobraževalnim programom.

Povpraševanje po **mehaničnih kmetijskih in delovnih strojih** je namreč zelo veliko, saj je v Sloveniji veliko podjetij, ki prodajajo in tudi servisirajo kmetijsko ter gozdarsko mehanizacijo in opremo. Predlaganemu programu je na širšem območju jugovzhodne Slovenije podpora izkazala veliko potencialnih delodajalcev. To kaže na hudo pomanjkanje kadra in dobre možnosti za zaposlitev.

Grm Novo mesto že sedaj sodeluje s priznanim proizvajalcem kmetijske mehanizacije, ki razpolaga s sodobno delavnico za servis in vzdrževanje mehanizacije, kjer bodo dijaki lahko pridobivali teoretično in praktično znanje. Poleg tega bodo dijaki znanja in veščine v okviru rednega praktičnega izobraževanja in praktičnega usposabljanja z delom večinoma pridobivali izven šolskih prostorov, in sicer v mehaničnih delavnicah pri različnih delodajalcih. Dijaki bodo lahko po zaključenem programu začeli samostojno poklicno pot, lahko se bodo zaposlili, lahko pa bodo izobraževanje nadaljevali v programu Kmetijsko-podjetniški tehnik – poklicno tehniško izobraževanje (3 + 2).

NIČ VEČ BLATA

ECORASTER®

**talne rešetke za dvorišča
jahališča, izpusti za živali,...**

PF ProFarm
KOŠENINA D.O.O.

080 73 74

WWW.ECORASTER.SI

Naredimo več za varnost in zdravje pri delu

Pri delu v gozdu je bilo največ smrtnih žrtev pri podiranju dreves, nekaj pa tudi pri spravi. Delo v gozdu je tako nevarno, da se ne-zgode lahko zgodijo tudi izkušnim in usposobljenim profesionalcem, a če nismo usposobljeni, izkušeni, pravilno opremljeni, previdni in v dobrem psihofizičnem stanju, do ne-zgode pride še prej.

Varnostne zapovedi

- Delo naj opravljajo le dobro opremljeni in usposobljeni izvajalci, vendar nikoli sami! Ne pozabimo pa na ustrezno oddaljenost med dvema delavcema, ki naj bo vsaj dve drevesni dolžini.
- Uporabljajmo osebno varovalno opremo in obleko živih barv (gozdarsko čelado, protivrezne hlače, čevlje z varovalno kapico, rokavice, bluzo).
- Brezhibno orodje in dodatna oprema so nujno potrebni – zagotavljajo varnejše in učinkovitejše delo!
- Torbica s prvo pomočjo in mobilni telefon naj bosta vedno pri roki!
- Preden začnemo delati, počakajmo na lepo vreme in ugodne delovne razmere!
- Zaradi zahtevnosti dela si moramo najprej temeljito ogledati delovišče in presoditi, katere nevarnosti nam pretijo!

- Razmislimo, kako bomo ukrepali, če bo prišlo do ne-zgode!
- Na gozdno cesto ali vlako postavimo opozorilne table (Pozor, sečnja!) in če je treba, zapremo dostop s trakom.
- Sečnja in spravo naj potekata usklajeno!
- Kjer je le mogoče, uporabljajmo traktor z vitlom ali vsaj žični nateg in škripec!

Marjan Dolensek, KGZS – Zavod Ljubljana

V gozdu naj delajo le za to delo usposobljene in opremljene osebe.

Izbrana kakovost – drobnica

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije se je vključila v shemo izbrana kakovost za meso drobnice. Trenutno je vstop brezplačen. Poslati je potrebno le izjavo o vstopu v skupinsko certificiranje. Tudi če trenutno certifikata izbrana kakovost ne potrebujete, se je smiselno prijaviti, saj vam lahko pride prav. Tudi klavnice in trgovci bodo odkupovali le živali s certifikatom IK.

Vse informacije v zvezi z izbrano kakovostjo za meso drobnice dobite na spletni strani www.drobnica.si pod zavihkom Izbrana kakovost in na telefonski številki 040 663 563 (Roman Savšek). Na tej spletni strani je certifikat z abecednim seznamom vseh, ki ste certificirani.

Ob oddaji živali v klavnico imejte s seboj natisnjen certifikat in izjavo o načinu vzreje, na katero napišite številko certifikata ter zaporedno številko pred vašim imenom na seznamu certificiranih rejcev. Seznam se bo z vključitvijo novih rejcev posodabljal, kar pomeni, da se bosta številka pred imenom certificiranega rejca in številka certifikata spreminjala.

Na spletni strani je tudi izjava o prevozu živali, ki jo izpolnjeno oddate v klavnici.

ZDRDS

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. marca na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjna 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **PRIČAKOVANJE**.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagajencev: Andreja Kmetec, Murska Sobota; Mojca Kožar, Radeče; Marija Cesar, Ljubljana; Jožef Janko Vetrlih, Črniče; Lojzka Taler, Zgornje Gorje. Čestitamo!

Visok trnast grm z belimi cvetovi in rdečimi plodovi

Pomladanska zel z rumenimi cvetovi, mlada uporabna za solato

Velika severnoafriška izvoznica krompirja

Manjši kos zemlje, kjer pridelujemo zelenjavo

Kar dobimo pri lupljenju

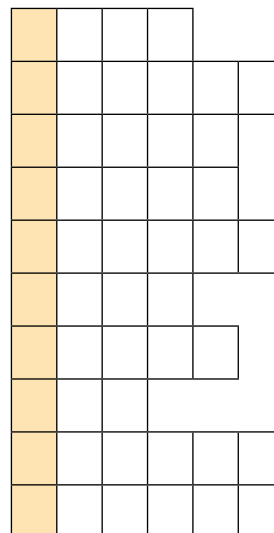
Kisla _ _ _ _

Začimbna rastlina iz družine kobulnic s sladkastimi semeni

Ime avtorice Muce Copatarice (Peroci)

Trajnica z rumenimi cvetovi iz družine nebinovk

Kar obdaja vrt

NAGRADNA KRIŽANKA

							AVTOR: MARJAN GRABNER	DOMINACIJA, PREVLADA	ARKTIČNA KUNA, ŽERUH	PLEMENIT CLJ	GOVEJE MAŠČOBNO TKIVO	ANDY MURRAY	VLADO KRESLIN PRAVI, DA TO NI POLITIČEN ?	OTROŠKA SVOJEGLAVOST
							ZELENA KRMA							
							GENOCID							
							DIJAKI, GA PISEJO NA MATURI					NIKO MIHELČ MIRNO VAŠKO ŽIVLJENJE		
							NOVOZEL. PTIČ ORGANSKA SNOV V JABOLKI					TENISAČICA SWIATEK DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO		
						DOMAČA OBLIKA IMENA ALENKA	PREBIVALEC IGA							
ITALIJANSKI DIRIGENT, KI JE VODIL BERLINSKE FILHARMONIKE (CLAUDIO)	KONJ CRNE BARVE	ŠVEDSKA IGRALKA (MARTA)	OTO GIACOMELLI	MORNAR	ŽENSKO NAGLAVNO POKRIVALO AVEMARIJA (KRAJSE)		PESNICA NOVI NAJVEČJE TURŠKO JEZERO							
AVTOMOBILSKI PARK						ŠIROKOSTNEZ CERKVENI KOMPONIST (FRANCE)								
GRM Z BELIMI CVETI, KOZJÄ POGAČICA							MESTO V JUŽNI TURČIJI AM. PEVEC CARTER							
ENOTA ZA TLAK V PNEVMATIKAH			DRŽAVLJANI MEHIKE DOLINA POD PONČAMI					ČARLI NOVAK RADIJK BAŠ						
NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV					POKOJNA MANEKENKA SENČAR ZAHODNA SOSEDA		AMERIŠKA ŠPORTNA ZNAMKA NOCNO POPIVANJE							
SREBRN RIMSKI KOVANEC						RIMSKI BOG SMRTI METNA VRV Z ZANKO	DAVEK NA PRODAJO BLAGA ZDRAVNIK NA KLINIK							
OLIVER CROMWELL		KOVINA MEŠČAN REKE					KIT UBIJALEC INTELEKT	HRVAŠKA PEVKA BORNO IN RADOLFI REKA SKOZI MARIBOR						
OBISKALA NAS BO BOGINJA VESNA	NAJVIŠJA GORA KARAVANK	PERNATA ŽIVAL, KI GAGA TENISAČICA JAUSOVEC			UMRLI SAKSO FONIST (ANDREJ) DRŽAVA V JZ. AZIJI			DELNIŠKA DRUŽBA BOLEZEN. SLINA NA USTI						
PRAVEC				IGRALKI HARTMAN IN KUDROW JZ. DEL LJUBLJANE			AVTOR KIPOV TRETJI JUDOVSKI KRALJ							
PREBRISANEC			VIRUSNO OBOLLENJE RUDI ŠPANZEL				REKA SKOZI SANKT PETERBURG TOMAŽ ŠALAMUN							
VEČERNO ZVONJENJE V ČAST MARIJI						POKOJNI BRITANSKI IGRALEC (PETER)								
SRNJAK V DRUGEM LETU STAROSTI						PUSTNA MASKA								

POMOČ: AČKO, France - naš katoliški duhovnik-frančiškan, organist in skladatelj cerkvene glasbe, **TOREN, Marta** - švedska filmska in gledališka igralka, **USTINOV, Peter** - britanski igralec, filmski ustvarjalec in pisatelj

Geslo križanke pošljite do 15. marca na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjna 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila SREČNO IN SRČNO) bodo nagrado prejeli: Lorešana Cergol, Koper; Janez Hočevar, Krka; Matjaž Kajzar, Ljubljana-Šentvid; Andreja Kmetec, Murska Sobota; Ljudmila Krivec, Podplät. Čestitamo!

Ko vreme ne predstavlja tveganja

Optimum
AQUAmax

PIONEER
MADE TO GROW™

CORTEVA
agriscience

Corteva Agriscience SLO d.o.o., Markišavska ulica 10, 9000 Murska Sobota, Tel.: 02 521 36 20, www.corteva.si
TM © SM Blagovne znamke podjetja Corteva Agriscience in njegovih povezanih podjetij. © 2024 Corteva.

Pioneer hibridi koruze za setev 2024

ZRNJE	ZRNJE IN SILAŽA	SILAŽA
P8904 FAO 300 AQ hibrid Idealen ekonomski efekt	P9241 FAO 350 AQ hibrid Najbolj stabilen in razširjen	P9978 FAO 400 Hibrid rekordnih pridelkov
P8834 FAO 300 AQ hibrid Pravi izbor v proizvodnji zrna	P9486 FAO 360 AQ hibrid Prava izbira v suši	P9911 FAO 410 AQ hibrid Vrhunski silažni hibrid
P9074 FAO 300 Idealen izbor v proizvodnji zrna	P9639 FAO 360 NOVO Idealna kombinacija zrnja in silaže	P0217 FAO 430 AQ hibrid Rekordni pridelki silaže in zrnja
P9590 FAO 320 Za mlinsko predelovalno industrijo	P9363 FAO 370 Visoki pridelki in odlična stabilnost	P0710 FAO 450 AQ hibrid Zrnje na Primorskem, silaža po celotni Sloveniji
P9398 FAO 330 AQ hibrid NOVO Rekordni pridelki zrnja	P9757 FAO 390 Najvišja rodnost zrnja in silaže	P0937 FAO 490 Zrnje na Primorskem, silaža povsod
P9610 FAO 350 AQ hibrid Šampion srednje zrelostne skupine	P9903 FAO 400 AQ hibrid Zmagovalec na lahkih tleh	P1241 FAO 550 AQ hibrid Pravi izbor za Primorsko

AQ -pomeni **Optimum® AQUAmax® hibrid**

V ponudbi je seme "LumiGEN™ STANDARD" in seme "LumiGEN™ PREMIUM". Seme "LumiGEN™ PREMIUM" je tretirano z osnovnim fungicidom, z insekticidom proti talnim škodljivcem, z odvračalom za ptice in biostimulatorjem rasti ter ga je potrebno predhodno naročiti v vaši trgovini.

Dodatno v ponudbi:

BIO seme hibridov koruze P9074 in P9241

Sončnice: visoko oljna P64HE133 in pisana, za ptice P64BB01

Novo! GOSPODARJENJE Z DUŠIKOM

Višji pridelek, prijazno okolju.

Utrisha® N
BIOSTIMULATOR

Ujemimo dušik iz zraka – za boljšo rast rastlin.

Kupite 4, 5, 6 ali 7 vreč 25 MK koruze in Corteva Pioneer kapa je vaša.

Če pa kupite 8 vreč 25 MK koruze, prejmete Pioneer hlače.

Količinski popust: Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust, in sicer 1 evro za vsako vrečo.

Kako v klub in do bonitet:
Vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani
www.corteva.si
ali tel.: 02 521 36 20.

